

Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

Elfogadták
az egyetem költségvetését

Elismerések
a nemzeti ünnep alkalmából

Egyetemi és nemzetközi TDK:
résztevők három földrész
tíz egyeteméről

E-könyv újdonságunk!

Lakatos Péter, Takács István

szerkesztésében:

A csontanyagcsere betegségei

A hazai oszteológia legújabb, minden igényt kielégítő összefoglalóját lapozhatja az olvasó. A szerzők a szakma hazai kiválóságai, akik igyekeztek az egyes témák részletekbe menő kidolgozására, egyúttal azonban megőrizték a könyv gyakorlatorientált jellegét. Ez utóbbi kialakításában és a könyv szerkezetének kidolgozásában a tapasztalt szerkesztőké az érdem. Mindez garantálja, hogy a csontanyagcsere iránt érdeklődő kutatók és gyakorló orvosok hasznos segítőre lelnek ebben a munkában.

Az e-könyv fejezetenként, vagy egészben megvásárolható vagy kölcsönözhető honlapunkon!

http://www.semmelweiskiado.hu/e_konyvek/?itemid=959

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem és a TF-Fórum újságok jogutódja
A Semmelweis Egyetem
Általános Orvostudományi,
Egészségtudományi, Egészségügyi
Közszolgálati, Fogorvostudományi,
Gyógyszerésztudományi, Testnevelési
és Sporttudományi Kara hallgatóinak
és közalkalmazottainak lapja

Megjelenik havonta

Felelős kiadó: az egyetem rektora;
dr. **Tulassay Tivadar**

A szerkesztőbizottság elnöke:
dr. **Sótonyi Péter** rector emeritus
(sotonyi.peter@med.semmelweis-univ.hu)

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:
dr. **Donáth Tibor** professor emeritus
(donath@ana.sote.hu)

Felelős szerkesztő:

Tóth-Szabó Szilvia
(toth.szilvia@semmelweis-univ.hu)
Telefon: 06-20-666-3196

Szerkesztőség:

Semmelweis Egyetem Marketing és Kom-
munikációs Igazgatóság,
1085, Budapest Üllői út 26.
Tel./fax.: 267- 6166 (üzene|

E-mail: ujzag@semmelweis-univ.hu

Olvasószerkesztő:

Urbán Beatrice
(beatrice.urban@gmail.com)

A szerkesztőbizottság tagjai:

dr. **Békási Sándor** (HÖK)
bekasisanya@gmail.com

Csetneki Julianna

csetneki@kkt.sote.hu

Dr. **Gombocz János** (TF)

gombocz@mail.hupe.hu

Dr. **Hermann Péter** (FOK)

hermann@fok.usn.hu

Horváth N. Orsolya (EHÖK-delegált)

h.orsolya@hotmail.com

Dr. **Jákó Kinga** (SMIF)

jako.kinga@semmelweis-univ.hu

Dr. **Kardon Tamás** (KHT)

kardon@puskin.sote.hu

Dr. **Karlinger Kinga** (ÁOK)

karlking@radi.sote.hu

Dr. **Kormos Andrea** (GMF)

kormos.andrea@gmf.usn.hu

Márton Emőke (DI)

marton@phd.sote.hu

Dr. **Máthé Zsolt** (ÁOK)

mathe.zsolt@med.semmelweis-univ.hu

Nagy Ádám (GyTK)

adamnagy@me.com

Oláh Dániel (EHÖK-delegált)

olah.daniel@ioc.sote.hu

Dr. **Polgár Veronika** (ETK)

polgarv@se-etk.hu

Dr. **Szabóné Balogh Clarissza**

claris@freemail.hu

Dr. **Török Péter** (EKK)

torokp@mental.usn.hu

Vaktor Éva (MKI)

evaktor@gmail.com

Dr. **Voszka István** (ÁOK)

istvan.voszka@eok.sote.hu

Az újságot kiadja a **Semmelweis Kiadó**

www.semmelweiskiado.hu

dr. **Táncos László**

Tördelőszerkesztő: **Békésy János**

Terjesztés, hirdetésfelvevél:

Telek Katalin

(telkat@net.sote.hu)

Címlapfotó: **attekovacs.com**

Nyomta: Avaloni Kft.

ISSN 1586-6904

Elfogadták az egyetem költségvetését – Interjú dr. Ivády Vilmosossal	4. oldal
Talentum és inspiráció: elindult a Semmelweis Kutatói Szalon	5. oldal
Az oslói egyetemről érkezett a nemzetközi kapcsolatok új igazgatója	6. oldal
Ünnepség és elismerések március 15-e alkalmából	7. oldal
Egyetemi és nemzetközi TDK: résztvevők három földrész tíz egyeteméről	8. oldal
Anyagtudományi Kutató Központ a Fogorvostudományi Karon	9. oldal
D-vitamin: a világ legmodernebb ajánlása	10. oldal
Ritka betegségek világnapja	11. oldal
Extrém kicsiny méretű sapkák és ruhák koraszülötteknek	12. oldal
Tanulható az intuíció – Interjú dr. Tóth Lászlóval	14. oldal
Hat ország kutatói együtt keresik a gyulladásoos betegségek ellenszerét a SE vezetésével	15. oldal
Középpontban a háziorvosok	17. oldal
Úrból visszaérkezett mintákat vizsgálnak	19. oldal
Sok gyerek rosszul fújja az orrát – a gyermekkori nátha	20. oldal
Telemedicina: táv-orvoslás	21. oldal
Dr. Pavlik Gábor 70 éves	22. oldal
Vízilabda gálameccs az egészség jegyében	23. oldal
Baráti Kör dr. Borbély Judittal és dr. Gerber Gáborral	24. oldal
Az Acta Physiologica Hungarica meghívott volt a Kapcsolat Napján Debrecenben	25. oldal
Kéri László kiállítása a Semmelweis Szalonban	26. oldal

Habilitációs előadások

Dr. **Igaz Péter** „Endokrin daganatok molekuláris, bioinformatikai és klinikai vizsgálata” című tudományos kollokviuma március 26-án lesz hallható 14 órától a SE II. Sz. Belgyógyászati Klinika tantermében. (1088 Budapest, Szentkirályi u. 46.)

Dr. **Márton Krisztina** „Szájszárzság Magyarországon” című tudományos kollokviumát március 20-án tartotta a SE FOK Oktatási Központ Árkövy termében.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Semmelweis Egyetem Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Pathobiokémiai Intézete mellett működő Molekula Alapítvány

Dr. Máthé Gyula

emlékére pályázatot hirdet a

Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Karán

2012-ben végző hallgatók számára

Az alapítvány által kiadott díj összege: 400 ezer forint

A pályázatokat 2012. **május 25-ig** az intézet címére (1094 Budapest, Tűzoltó u. 37-47.)

kérjük benyújtani. A díj odaítéléséről kuratóriumi ülés dönt.

A díj átadására a diplomaátadási ünnepségen kerül sor.

<http://semmelweis-egyetem.hu/hirek/2012/03/07/palyazati-felhivas-dr-mathe-gyula-dijra/>

A Semmelweis Szalonban **Névai András** fotóművész kiállítása látható április 16-ig.

Szakszervezeti programajánló

Április 11-én a *Csillagok örök forgása néked forog* címmel Költészetnap Nyugdíjas Versjáték Fesztivál a Kondor Béla Közösségi Házban. (Kondor Béla sétány 8.) Verssel, prózával, énekkel is lehet jelentkezni.
Kezdés: 17 órakor, a belépés ingyenes.

Április 20-án látogatás a Magyar Tudományos Akadémia épületébe, majd a Gresham Palotába. A két program egymást követi.
Találkozó: 11 órakor az MTA főbejárata előtt (Széchenyi István tér 9.). Belépődíj nincs.

<http://semmelweis-egyetem.hu/hirek/>

Elfogadták az egyetem költségvetését

Összességében pozitívnak tartja az egyetem 2012-es költségvetését dr. Ivády Vilmos. Úgy fogalmazott: az idei büdzsé gazdaságilag megalapozza a szakmai tevékenység és a minőség fenntartását, illetve javulását. Saját forrásból nem kezd nagyberuházásba az intézmény, de számos korábban elkezdett fejlesztés befejeződik 2012-ben. A gazdasági főigazgató az interjúban arról is beszélt, hogy idén 96 ezerről 120 ezer forintra emelkedik az egy főre jutó béren kívüli juttatás összege.

Dr. Ivády Vilmos

Dr. Ivády Vilmos fontosnak tartja, hogy immár ötödik éve, menetrendszerűen februárban elfogadták a Semmelweis Egyetem költségvetését. Emlékeztetett arra, hogy az év elején általában még nem lehet tudni, hogyan alakulnak majd a bevételek, de idén már a tervezés fázisában kiderült, hogy az államilag finanszírozott oktatási bevételek 17 százalékkal, vagyis 1,8 milliárd forinttal csökkentek. Úgy számoltak, hogy a klinikai bevételek a tavalyi évre tervezett összeghez képest idén várhatóan egymilliárd forinttal emelkednek, az egyéb bevételek pedig hasonló szinten lesznek, mint amivel 2011 év elején is kalkuláltak.

Mint mondta, a költségvetés tervezésénél fontos szempont, hogy az intézmény milyen eredménnyel zárta a korábbi évet, ezért is lényeges, hogy a Semmelweis Egyetemnek – 2011-ben először – nem volt az év végén lejárt szállítói tartozása és tartalékokkal kezdte meg az új költségvetési időszakot.

A főigazgató kiemelte: mindezek alapján 2012-ben a költségvetésben megpróbálták biztosítani kari és klinikai központ szinten az előző évre eredetileg tervezett kereteket. Ha itt figyelembe vesszük azt is, hogy 2011-ben év közben volt egy keretcsökkentés, akkor mindenképpen pozitívan értékelhető az idei költségvetés – fogalmazott. Megjegyezte: azért is tudtak 2011 év eleji számokkal tervezni, mert a karok és a Klinikai Központ vállalták, hogy visszatesztelik az egyetem költségvetésébe a tavalyi maradványösszegeik egy részét.

Az egyetem az államilag finanszírozott oktatási bevételek csökkenését a devizatandíjas bevételekből pótolja. A tanszékek, karok lényegében nem is érzik meg, hogy csökkent a tevékenységük finanszírozása. Cserébe reméljük, hogy tartják az eddigi minőséget, vagy ezen a színvonalon akár javítanak is. Gazdaságilag megalapozzuk a szakmai tevékenység és a minőség javulását – hangsúlyozta a főigazgató.

Dr. Ivády Vilmos felidézte: a költségvetés tervezés során azzal is számolniuk kellett, hogy a márciusban életbe lépő munkajogi

szabályozások miatt megnövekednek az ügyeleti pótléktek, valamint az ún. kötelező előresorolási rendszerből fakadóan 680 millió forint teher hárul az egyetemre. Az új szabályok alapján a dolgozónak nyilatkoznia kell, hogy vállalja-e önkéntesen a túlmunkát. Az egyetem annak érdekében, hogy tudja biztosítani az ügyeleti napokon a munkavégzést, eddig is többet fizetett a megszabottnál: hétköznapokon 70 helyett 110, pihenő- és ünnepnapokon 80, illetve 90 helyett 130 százalékot. Az új szabályok alapján jelenleg modellezzik, hogyan lehet a legjobban megoldani a munkaszervezést, ebben a klinikák lényegében szabad kezet kaptak – mondta.

Véleménye szerint mint minden költségvetésnek, ennek is vannak kockázatai: beterveztek olyan bevételi elvárásokat amelyekről az év elején még nem tudni, hogy megvalósulnak-e majd. Ezek teljesülése elvárás a menedzsment felé – közölte.

Dr. Ivády Vilmos tájékoztatása szerint új beruházásba kevésbé kezd bele az egyetem, leginkább folyamatban lévőket fejeznek be. Példaként említette a Szemészeti Klinikát, melynél most zárul le a közbeszerzési eljárás, és fél éven belül befejeződik az épület felújítása. Ide sorolta a központi épület még hátra lévő részeinek a felújítását, melynél eltekintenek attól, hogy a homlokzatot és a kerítést is megújítsák, de az eredetileg tervezett akadálymentesítés, illetve a tetőtér hasznosítása megvalósul. Az Igazságügyi és Orvostani Intézetben lesz egy nagyjából kétszáz millió forintos felújítás és elindul az I. Sz. Sebészet nem klimatizált műtőszárnának a felújítása is.

Oktatáshoz kötődő beruházás a pályázati forrásból érkező 200 millió forint értékű skill labor eszközpark elhelyezése, mely az Ernő utcai volt kollégium épületébe kerül. Ennek költsége 60-70 millió forint lesz. Ugyancsak oktatási fejlesztés a Kísérletes és Sebészeti Műtéttani Intézet Herceghalmi telepén kialakítandó nagy állatműtő és az ehhez kapcsolódó infrastruktúra, amely közel 50 millió forintba kerül.

A legnagyobb beruházás a Korányi Projekt, melynek költségeit nagyrészt uniós pályázat biztosítja, de bizonyos szervezeti egységeknek a munkálatokkal összefüggő áthelyezésére és egyéb járulékos feladatokra ettől függetlenül kellett költségeket beterveznie az egyetemnek.

A főigazgató az interjúban beszámolt arról: éppen most állapodtak meg a szakszervezettel, illetve a közalkalmazotti tanáccsal az idei béren kívüli juttatásokról. Mint mondta, a költségvetésben 96 ezer forintot terveztek be erre dolgozónként, de kész az egyetem vezetése ezt 120 ezerre emelni január 1-jétől visszamenőleg. Nagyon rugalmasak vagyunk abban, hogy ezt milyen formában kapják meg a dolgozók – jelentette ki.

A főigazgató jelezte, egyelőre nincs új információjuk a kormány által a devizahiteles közalkalmazottak részére biztosítandó árfolyamrögzítési lehetőségről. Az egyetem elvégezte azokat a feladatokat, amelyeket ez ügyben a kormányzat kért tavalyi év végén. A pénzügyi igazgatóság munkatársai a két ünnep között túlóráztak, annak érdekében, hogy mindenkinek be tudják fogadni december 31-ig a regisztrációját. Az egyetem 21 millió forintot saját hatáskörben is biztosított a dolgozóknak a végtörlesztés elősegítésére. Várjuk a további információkat és amit kell, meg fogjuk tenni a dolgozók érdekében – közölte dr. Ivády Vilmos.

Talentum és inspiráció: elindult a Semmelweis Kutatói Szalon

„Ahol a talentum és az inspiráció találkozik” – ezzel a szlogennel indult el a Semmelweis Egyetem új rendezvénysorozata, a Semmelweis Kutatói Szalon. Az első alkalom házigazdája dr. Tulassay Tivadar rektor volt, aki megnyitójában arról a megállapításról is beszélt, miszerint kezdünk eljutni a világ komplexitásának a felismeréséig, ugyanakkor a komplexitásból adódó problémákra nem tudjuk a helyes választ, nincs rá recept.

A rektor úgy fogalmazott, egyfajta recept lehet, ha alkotói közösségeket hozunk létre, erősítve a kohéziós erőt. Emlékeztetett arra: immár két éve rendszeresen számos olyan rendezvénynek ad helyet a Szalon, ahol elsősorban nem a tudomány, hanem a művészetek oltárán áldoznak. Ugyanakkor az izolációval szemben a kitárulkozást és a kapcsolatépítést fontosnak tartó professzorok részéről óhatatlan felmerült az igény, hogy legyen tudományos szalon is.

Az elképzelésünk az, hogy nagy, nemzetközi szinten már mérhető karriert befutott tudósokat hívunk meg a rendezvényre, illetve olyanokat, akik még csak pályájuk derekán vannak, de bebizonyították, hogy kiválóak, és remélhető, hogy a következő években még nagyobb karriert futnak be – fogalmazott a rektor. Emellett az egyetem új tanszékvezetői majd itt mutathatják be a tudományterületükről szóló székfoglaló előadásukat.

Dr. Kellermayer Richárd

A Semmelweis Kutatói Szalon nyitó előadását dr. **Freund Tamás** (intézetigazgató, kutatóprofesszor, az MTA rendes tagja, MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet Celluláris és Hálózat Neurobiológiai Osztály) tartotta *Belső világunk és a memória – az információrobbanás hatásai* címmel. Mint emlékeztetett: szinte már szállóige, hogy az agy megismerése korunk legnagyobb kihívása, s feltehetjük azt a költői kérdést, hogy vajon maga a megismerést végző szerkezet valaha megismerheti-e önmagát. Az agyon belül is a legkomplexebb szerkezet az agykéreg, amely valamennyi magasabb rendű idegműködésünkért felelős. Itt keletkeznek az eredeti, új gondolataink, emellett agykérgünk az, amely képes saját létezésünk tudatában lenni, s felteszi a legfontosabb kérdéseket, így azt is, mi létezésünk értelme. Dr. Freund Tamás előadásában egyebek mellett kitért arra is, hogy a korunkra jellemző információrobbanás az agy számára drasztikus környezetváltozásként érzékelhető. Az emberi agy keresi a megbirkózási stratégiákat, ezek közé tartozhat a televízió kidobása éppúgy, mint a nagyvárosokból való menekülés, vagy éppen az alkohol, és más tudatmódosító szerek fogyasztása. A többségnek azonban nem sikerül megemészteni ezt az új környezetet, ami sikertelenséghez, krónikus

Fotó: Andrasovszky Péter

stresszélményhez vezet. Mindez magyarázatot ad a pszichiátriai és neurológiai betegségek gyors terjedésére is.

A március 6-i Kutatói Szalon másik előadója dr. **Kellermayer Richárd** (Assistant Professor of Pediatrics, Section of Gastroenterology, Hepatology and Nutrition, Baylor College of Medicine, Houston, Texas, USA) *A DNS-metiláció és a mikrobiom kapcsolata* címmel tartott előadást. A 2007 óta az Egyesült Államokban, Houstonban dolgozó kutató a gyulladós bélbetegségek (IBD) szempontjából világitotta meg ezt a kapcsolatot. Ezeknek a betegségeknek két fő ága ismert: a Chron-betegség és a colitis ulcerosa. Az IBD incidenciája világszerte – elsősorban a nyugati életstílus terjedésével – nő, jelenleg minden 250. ember érintett. Ennek ellenére még mindig nem tudható, hogy mi okozza ezeket a betegségeket, ugyanakkor a kutatók hatalmas energiákat fektetnek a kórokok jobb megismerésébe, hogy újabb terápiás lehetőségek nyiljanak meg a betegek előtt. A mai tudásunk szerint túlfokozott immunválasz hatására alakulnak ki ezek a betegségek – mondta dr. Kellermayer Richárd, aki bemutatta az IBD-re való hajlammal és a betegség kialakulásával kapcsolatos vizsgálataikat.

DP

A Semmelweis Kutatói Szalont ebben a szemeszterben még háromszor rendezik meg.

A következő est időpontja **április 10.**, két előadója dr. **Buday László** (MTA Enzimológiai Intézet) és dr. **Prohászka Zoltán** (SE, III. Sz. Belgyógyászati Klinika) lesz.

A **május 8-i** Kutatói Szalonban dr. **Ferdinándy Péter** (SE Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet) és dr. **Mócsai Attila** (SE Élettani Intézet) lesz a vendég, míg **június 5-én** dr. **Palkovits Miklós** (MTA rendes tagja, SE Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstan Intézet) és dr. **Csanády László** (SE Orvosi Biokémiai Intézet) ad elő.

Az oslói egyetemről érkezett a nemzetközi kapcsolatok új igazgatója

Semmelweis Ignác és más híres magyar orvosok portréi, valamint ázsiai metszetek, amelyeket egy dél-koreai delegáció adományozott az egyetemnek még egy korábbi látogatás során. Ezekkel az alkotásokkal próbálja otthonosabbá tenni irodáját Ferkis Júlia, aki 25 év után döntött úgy, hogy hazaköltözik Magyarországra.

Ferkis Júlia

A SE Nemzetközi Kapcsolatok Igazgatóságának új vezetője az elmúlt két és fél évtizedben Norvégiában, Oslóban élt, ugyanakkor a hosszú távollét ellenére sosem szakadt el teljesen Magyarországtól.

Nem azért költöztem el, mert elvágyódtam, hanem azért, mert így hozta az élet. Ugyanakkor mindig vágytam haza, s ezt a férjem is tiszteletben tartotta. Fontosnak éreztem, hogy a gyermekeim tökéletesen beszéljenek magyarul, minden nyarat itthon töltöttünk, s amikor csak tudtunk hazajöttünk látogatóba – mondja Ferkis Júlia, hozzátéve, hogy annak idején azért került külföldre, ami miatt talán a legtöbb ember: a szerelem miatt.

Még egyetemista korában a tanulás mellett orosz és angol tolmásként dolgozott, egy ilyen munka során ismerkedett meg egy norvég újságíróval, későbbi férjével. Gyermekeik már Norvégiában születtek, ennek ellenére, úgy tűnik, nekik is igen erős kötődésük volt édesanyjuk hazájához; ma mindketten Magyarorszá-

gon tanulnak, illetve dolgoznak. Ez azonban csak az egyik oka volt a hazaköltözésnek.

Azt mondják, a jó magyaroknak, ha nehéz helyzetben van az ország, otthon a helyük. Ez volt az egyik indokom. Másrészt a szüleim egyre idősebbek, s mivel egyedüli gyermekük vagyok, segítenem kell őket – ad némi betekintést döntésébe az új igazgató.

Ugyanakkor az ázsiai metszetek választása sem véletlen. A szülőfölddel való kapcsolat intenzív ápolása mellett Ferkis Júlia azt mondja, tiszteli a keleti gondolkodást és kultúrát, amelyet testközelből is megtapasztalhatott. Sokszor járt Kínában, mivel korábbi munkahelye, az oslói egyetem többek mellett szoros kapcsolatot ápol az ázsiai országgal is.

Ferkis Júlia egyébként gyakorlatilag egész eddigi pályáján a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozott, ugyanakkor az sem új számára, hogy egészségügyi területen működő intézményben dolgozon. 1996-ban került az oslói egyetemhez, amelyen belül az orvosi karhoz tartozó, moszkvai *kis orvosi intézetet* vezette, hol Oroszországból, hol Oslóból. Az intézet a Norvégia és Oroszország közötti kutatási együttműködések koordinálóját, ezek jelenleg elsősorban molekuláris és génbiológiai területen intenzívek. Ferkis Júlia itt került először kapcsolatba az orvosi egyetemi gondolkodással, a kutatásokkal és a diákcsera kérdéseivel. 2004-ben úgy döntött, nem elég, ha gyakorlati kapcsolata van az egészségüggyel, így elvégzett egy egészségügyi menedzser képzést is. 2007-től a legnagyobb norvég rehabilitációs kórházban volt kutatási osztályvezető-helyettes és a nemzetközi osztály vezetője. 2009. április 1-től az oslói egyetem orvosi karának nemzetközi osztályát irányította, ezzel párhuzamosan továbbra is vezette – s vezeti még az itteni egyetemi állása mellett is – az oslói egyetem moszkvai intézetét. Adódik a kérdés, hogy vajon a Semmelweis Egyetem nemzetközi igazgatójaként, kívánja-e szorosabbra fűzni a kapcsolatot Oroszországgal.

Az, hogy Norvégia és Oroszország ilyen közeli kapcsolatban van, a szomszédságból is adódik, ezzel együtt szerintem Magyarországnak is előnyére válna egy szorosabb kapcsolat. Ugyanakkor a nemzetközi kapcsolatok vezetése bizonyos értelemben külpolitika, így azt kell szem előtt tartani, hogy Magyarországnak melyek a hivatalos külpolitikai orientációi, ezeket kell az egyetemnek is követnie – válaszolja.

Általánosságban a nemzetközi kapcsolatok terén Ferkis Júlia szerint fontos látni, hogy az együttműködésekben mindig mindkét fél szeretne profitálni, éppen ezért tudatosan kell az ilyen megállapodásokat megkötni, tudni kell, hogy mi az, amit a mi egyetemünk nyerni szeretne egy-egy országgal való együttműködésből. Ugyanakkor azt sem szabad elfelejteni, hogy csak azok a kapcsolatok működnek hosszú távon tökéletesen és sikeresen, ahol a két partner egyenlő alapon, ugyanazokkal az esélyekkel és lehetőségekkel vesz részt a munkában – mondja.

Dr. **Kellermayer Miklós** tudományos, innovációs és nemzetközi kapcsolatokért felelős rektorhelyettes kérésére a részletes nemzetközi stratégiát április közepéig készíti el az új igazgató. Amennyiben azt elfogadja az egyetem, a stratégia által megszabott irányba fog haladni a továbbiakban – mondta kérdésünkre Ferkis Júlia.

Dobozi Pálma

Az 1848/49-es forradalomra emlékeztünk

Nemzeti ünnepünk 164. évfordulója alkalmából tartott megemlékezésen a résztvevőket dr. **Szél Ágoston** általános rektorhelyettes köszöntötte. Beszédében felhívta a figyelmet a nemzeti ünnepünk tavaszköszöntő mivoltára is, mely nem csupán a nemzet, de a természet ébredésének ünnepe is. Ünnepe egyben azért is, mert számos egyetemi dolgozó részesül különböző kitüntetésben, rektori, dékáni és főigazgatói dicséretben.

A rektorhelyettes beszélt a felsőoktatás törvényi változásairól, és a hallgatói keretszámok csökkenéséről is. Utóbbival kapcsolatban úgy vélekedett: a Semmelweis Egyetem szerencsés helyzetben van, mivel több lett az ösztöndíjas hely.

A megemlékezés ünnepi beszédét dr. **Ferdinandy Péter**, a SE Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet igazgatója tartotta. Úgy vélte, a politikai korrektség nevében már-már nem merjük kimondani március 15-e üzeneteit a mindennapjainkban, mely nem csupán minden évben az évforduló napján kell eszünkbe jusson, hanem a hétköznapiak részévé kell váljon. De miért is vált kultikus ünneppé ez a nap, a maga sajátos szimbólumaival, a kórkárával, **Landerer** nyomdagépével az életünkben? Mert március 15-e most is üzent nekünk, a hetedik generációnak – vélekedett Ferdinandy Péter. A világegések, rendszerváltások, gazdasági fel- és lejárások, politikai csatározások nem koptatták meg az üzeneteit: a hazaszeretetet, az összefogás erejét, hogy higgyünk magunkban, és legyünk büszkék magyarságunkra.

Magyarország 1848-ban nem passzív követője, hanem aktív alkotója lett az európai haladásnak: összefogott Magyarország népe, felekezetre, nemzetiségre való tekintet nélkül, és nem rettent meg a helyzettől, bátran merte alakítani saját sorsát, és ezzel az európai fejlődést – hangsúlyozta Ferdinandy Péter. Végül pedig azt kívánta, hogy március 15-e üzenete adjon egy biztos küldetésstudatot minden

egyetemi polgárnak, hogy áldozatok árán a kitartó és bizakodó munkának köszönhetően a következő generációk egy erős nemzet tagjai legyenek. Beszédét **Széchenyi István** szavaival zárta: A tudomány és emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma. Nem a termékeny talaj, lapály, hegyek, ásványok, éghajlat, stb. teszik a közérőt, hanem az ész, amely azokat józanon használni tudja.

A díjazottak listája elérhető a honlapon:

<http://semmelweis-egyetem.hu/hirek/2012/03/15/az-184849-es-forradalomra-emlekeztunk/>

K. I.

Állami elismerések március 15-e alkalmából

Széchenyi-díjat vehetett át az Országházban dr. **Rosivall László**, a SE Kórélettani Intézetének igazgatója a veseműködés és a vérnyomás-szabályozás élet- és kórélettana terén végzett, határainkon túl is nagyra becsült, példaértékű tudományos munkássága, gyógyító, kutató, oktató és nemzetközi szakmai-közéleti tevékenysége elismeréseként.

Ugyancsak *Széchenyi-díjat* kapott dr. **Rihmer Zoltán** pszichiáter, neurológus szakorvos, a SE Klinikai és Kutatói Mentálhigiénés Osztályának tudományos igazgatója a kedély- és szorongásos betegségek klinikai és biológiai kutatásában végzett három évtizedes, határainkon túl is számon tartott tudományos munkássága, gyógyító, publikációs, oktatói és szakmaszervezői tevékenysége elismeréseként.

Kimagasló színvonalú munkája elismeréseként a *Magyar Érdemrend Tisztikereszt* kitüntetésben részesült dr. **Romics Imre**, a SE Urológiai Klinika igazgatója.

Ugyancsak a nemzeti ünnep alkalmából a *Magyar Érdemrend Középkereszt a Csillaggal Polgári Tagozata* kitüntetését kapott dr. **Kopp Mária**, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a SE Magatartástudományi Intézet kutatási igazgatóhelyettese.

Kimagasló szakmai munkásságának elismeréseként *Batthyány-Strattmann László-díjban* részesült dr. **Cserhádi Endre**, a SE ÁOK I. számú Gyermekgyógyászati Klinikájának nyugalmazott egyetemi tanára.

A nemzeti erőforrás miniszter néhai **Zsolnai Béla** professzor részé-

re nemzetközi hírű tudományos munkássága és kiemelkedő szülész-nőgyógyász orvosi tevékenysége elismeréseként posztumusz *Batthyány-Strattmann László-díjat* adományozott.

Kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréseként *Pro Sanitate díjat* kapott **Pálincás Emil**, a SE ÁOK Beruházási Osztályának nyugalmazott műszaki ellenőre.

Több évtizeden át végzett példaértékű tevékenységért, életmű elismeréséért a Nemzeti Erőforrás Miniszter Dízoklevele elismerésben részesült Dr. **Rozgonyi Ferenc**, a SE ÁOK Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinikájának nyugalmazott egyetemi tanára.

Eredményes, példamutató tevékenysége elismeréseként Nemzeti Erőforrás Miniszteri Dicséretet kapott Dr. **Wikonkál Norbert Miklós**, a SE ÁOK Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinikájának egyetemi docense.

Felkészítő, példamutató munkájuk elismeréseként a Nemzeti Erőforrás Miniszter Elismerő Oklevele elismerésben részesült a SE ÁOK Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinikájának **STD Centrumának munkacsoportja**.

Dr. Rosivall László (Forrás: MTI)

Egyetemi és nemzetközi TDK: résztvevők három földrész tíz egyeteméről

Összesen 408 előadással jelentkeztek be a hallgatók az idei Orvos-, Fogorvos- és Gyógyszerésztudományi Diákköri Konferenciára. Ezek 98 százalékát elfogadta a Tudományos Diákköri Tanács bizottsága, így összesen 398 előadás hangzott el három nap alatt a Nagyvárad téri Elméleti Tömbben. Párhuzamosan a hagyományos egyetemi rendezvénnyel idén először nemzetközi TDK-konferenciát is tartottak, amelyre három földrész tíz egyeteméről összesen 42 előadással érkeztek hallgatók.

Dr. Tulassay Tivadar, dr. Merkely Béla

Csaknem minden második előadás elért valamilyen helyezést az idei Orvos-, Fogorvos- és Gyógyszerésztudományi Diákköri Konferencián. Számos kategóriában ugyanis több első, második, illetve harmadik helyezést ítéltek oda. Több mint 50 előadás pedig már biztos, hogy részt vehet a 2013-as, XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencián. (Az eredmények az egyetem honlapján, a két rendezvényről szóló tudósításban olvashatók.)

Dr. **Tulassay Tivadar**, az egyetem rektora nyitóbeszédében úgy fogalmazott: biztos benne, hogy idén is jelentős tudományos sikereket fog hozni a TDK-konferencia. Mint megjegyezte, tud-

ja, hogy a több száz előadással jelentkező hallgatónak csak a kisebbik része lesz később valódi kutató, de ez jól is van így. A lényeg, hogy kicsit megfertőződtek a kutatással, kicsit kíváncsi-vá váltak a titkok megfjtésére, maguk is *titoknyitogatókká* kezdtek válni. Ha ezt az attitűdöt elviszik későbbi életükbe, bárhol is fognak dolgozni, akkor egy magas mércéjű etikusságot is magukal visznek – mondta a rektor.

Dr. **Merkely Béla**, a Semmelweis Egyetem Tudományos Diákköri Tanácsának elnöke a 2012-es konferencia mottójaként egy gróf **Széchenyi István** idézetet választott: *A tudományos emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma*. Dr. Merkely Béla úgy fogalmazott, ennek a mondatnak ma is van jelentősége és jelentése, még ha kicsit más is, mint akkor; s emellett segít a feladatok meghatározásában is. Mint hangsúlyozta, a tudományos diákköri neveléssel foglalkozók célja olyan európai szintű tudományos műhelyek létrehozása, ahol otthonra találnak a fiatal kutatók. Az egyetemi TDK-konferencia egyik tétje egyébként a XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencián való részvételi lehetőség elnyerése volt.

A nyitóprogram részeként *Tudomány a molekulától a betegágyig a transzplantáció szemüvegén keresztül* címmel előadást tartott dr. **Langer Róbert** rektorhelyettes, klinikaigazgató, aki egyike azoknak, akik idén megkapták a Kiváló Tudományos Diákköri Nevelő kitüntetést.

Párhuzamosan a hagyományos egyetemi rendezvénnyel idén először nemzetközi TDK-konferenciát is tartottak, amelyre három földrész tíz egyeteméről összesen 42 előadással érkeztek hallgatók. A megnyitón dr. **Kellermayer Miklós** tudományos, innovációs és nemzetközi kapcsolatokért felelős rektorhelyettes egy **Szent-Györgyi Albert** idézettel köszöntötte a három földrészből érkező résztvevőket: *Látni, amit mindenki lát, és közben arra gondolni, amire még senki*. Ezeknek a szavaknak fontos üzenete van mindannyiunk számára, ez a kutatóvá válás ars poetica-ja – jegyezte meg. Mint hangsúlyozta: az előadással érkező fiatalok fontos útra léptek a kutatóvá válás felé, vagy legalábbis afelé, hogy kapcsolatba kerüljenek azzal, mit is jelent a tudományos kutatás. Dr. Merkely Béla, a Semmelweis Egyetem Tudományos Diákköri Tanácsának elnöke kiemelte: idén először rendez az egyetem nemzetközi TDK-konferenciát, ezt az Európai Unió Magiszter programja teszi lehetővé. A konferenciára öt különböző területről fogadtak be mintegy negyven előadást, három földrész tíz egyeteméről érkeztek diákok.

Anyagtudományi Kutató Központ a Fogorvostudományi Karon

A Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kar, Önálló Radiológiai Részleg keretében – kutatóegyetemi TÁMOP támogatással – Anyagtudományi Kutató Központ (AKK) [Materials Science Research Institute –MSRI működik. A központ célirányos képzettségű, interdiszciplináris együttműködésben járatos, nemzetközi elismertségnek örvendő kutatói gárdával végzi ennek a széles spektrumú tudást és jártasságot igénylő részszakmának magas szintű művelését.

Hazai környezetben úttörőként teljesíti a XXI. század technológiai- és ismeretanyagával szinkron magas színvonalú tudományos kutatást. Szerkezetében egyesíti a kvantumkémiai kutatási tevékenységet, a számítógépes molekulatervezést és laboratóriumi polimer szintézist, az előállított anyag mechanikai tulajdonságait célzó vizsgálatokat, valamint a szintetizált anyag in vitro és in vivo biokompatibilitás vizsgálatait. A kutató munka nemcsak alapkutatást jelent, hanem célirányos alap és alkalmazott kutatás, valamint a kísérleti fejlesztés érdekében történik. Az AKK küldetésének tekintik az egyetemi kutatási eredmények ipari és üzleti hasznosítását. Ez az egyedülálló struktúra a biztosítéka annak, hogy bármely ponton újra indítható az új tömőanyag fejlesztésének folyamata, bármelyik szinten is bizonyul tévesnek egy korábbi koncepció. Eddigi tevékenységeink során a G338-as számú, kísérleti üvegionomer cementet vizsgáltuk neutron spektroszkópiával a Rutherford Appleton Laboratory-ban (Chilton, Didcot, UK). Ez a munka **Gregory Chasse** (Queen Mary, London University) professzorral kollaborációban történik. Számítógépes molekulatervezést végeztünk a polialkenoát váz elvi lecserélésére, amely egy poliprolin módosulat lenne. Az ezen elhelyezkedő –COOH csoportok lépnének az üvegtöltelékkel sav-bázis reakcióba, ahogy azt az eredeti alkenoát vázzal teszik. Itt azonban az aktív csoport térben kedvezőbben helyezkedhet el, ami a fizikai tulajdonságok javulását eredményezheti. A molekulatervező csoport vezetője **Csizmadia Imre** akadémikus.

A GC G-Coat PLUS (Equia) tömőanyagok összehasonlító biokompatibilitásának vizsgálata a kétoldali szimmetrikus singularis Miller I-II fognyaki kopással társuló ínyrecessziók mucogingivális műtéti korrekciójában

Mechanikai tulajdonságok jellemzésére Gauss-féle terhelésnek tettük ki a vizsgált mintákat, és az itt nyert elaszticitási modulus, Young-modulus, és fraktográfiai vizsgálatok, mikro- és nano-CT képanalízis, valamint nanoindentációs vizsgálatok szolgálnak. Ezek a vizsgálatok **Nagy Péter** KKKI tudományos főmunkatárssal együttműködésben történnek. In vitro cito- és hisztokompatibilitás vizsgálatokat végzünk, mielőtt egy új anyag az in vivo tesztelésébe kezdenék. Patkány fogbél irritációs vizsgálati módszerét továbbfejlesztettük úgy, hogy a gingiva a tömőanyaggal közvetlenül érintkező szövetéből hisztológiai, hisztokémiai analízist végzünk. Humán vizsgálatokban kereskedelmi forgalomban levő GC Fuji IX GP Extra és G-Coat Plus új termékeken vizsgáljuk az esetlegesen fellépő hasonló szöveti reakciókat. A humán biokompatibilitás vizsgálatokat a **Gera István** professzor vezette nagy tapasztalattal rendelkező parodontológiai team végzi.

Az AKK kiemelt feladatként kezeli a fogászati anyagtudomány egy új koncepció szerint működő, nemzetközi hálózatának létrehozását, illetve az abban való aktív részvételt, vezető szerepet. Ennek következtében, a világ neves anyagtani kutató műhelyei sorába kíván lépni.

A fenntartható fejlődés koncepcióját nagyon szigorúan kívánja saját működésében is követni, már indulásakor is oly módon, hogy a számítógépes molekulatervezés módszere aktivitásának alapját képezi.

Dr. Dobó-Nagy Csaba

TÁMOP-4.2.1.B-09/1/KMR-2010-0001

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

D-vitamin: a világ legmodernebb ajánlása

A magyar lakosság legalább hetven százaléka D-vitamin hiányos a téli időszakban. Először a világon a tizenkét orvosi társaság összefogásával Magyarországon született a D-vitamin bevitelével kapcsolatos közös szakmai ajánlás, mely a jelenlegi adag többszörösét javasolja.

Dr. Lakatos Péter

Dr. Takács István

A Semmelweis Egyetem I. Sz. Belgyógyászati Klinikája vezető szerepet játszott abban, hogy ez a konszenzus létrejöjjön – mondta dr. **Takács István** endokrinológus, a klinika docense, a Magyar Primer Prevenció Orvosi Egyesület elnöke. Ha valaki elég sokat dolgozik a klinikumban, rájön arra, hogy prevenció nélkül a munkája soha nem lesz eléggé eredményes. A D-vitamin-ellátottságnak hatalmas népegészségügyi jelentősége van, milliókat érint. Az ország egész lakosságának életminősége javulna, ha mindenki megfelelő mennyiségű D-vitaminhoz jutna.

A klinikán az ötvenes évek elején **Holló István** professzor az elsők között a világon endokrinológiai oldalról közelítette meg a

kalcium-anyagcserét, és már 30 évvel ezelőtt felhívta a figyelmet a D-vitamin jelentőségére – idézte fel dr. **Lakatos Péter** egyetemi tanár, az I. Sz. Belgyógyászati Klinika endokrinológusa. A D-vitamint általában a csontrendszer befolyásolójaként ismerik, de a klinikán évtizedek óta foglalkoztunk a további aspektusokkal. Tudjuk, hogy hiányának szerepe lehet bizonyos daganatok kialakulásában, idegrendszeri megbetegedésekben, a keringési rendszer problémáiban, befolyásolja a pajzsmirigy működését, és olyan hormonális betegségek előfordulását is fokozhatja, mint például a cukorbetegség. Az elmúlt hatvan évben végzett munkánkat igazolja, hogy a D-vitamin jelentősége az utóbbi évtizedben az egész világon központi kérdéssé vált.

Ez a rendkívül érdekes molekula már 500 millió éve jelen van a földön – folytatta dr. Lakatos Péter. Alapvető szerepe a sejtek szaporodásának gátlása, a sejtek differenciálódásának fokozása, huszonegyezer génünk tizedének működését képes befolyásolni. Rajta keresztül az egész evolúció meglátható, ráadásul hatalmas gyakorlati jelentősége van.

Magyarországon nyár végén a lakosság fele, tavasz elején negyötöde D-vitamin hiányos. Ha ezt tudnánk pótolni, a daganatok száma például harmadával, a combnyaktöréseké negyedével, a kardiovaszkuláris megbetegedéseké tizedével csökkenne, és egyes számítások szerint akár 90 százalékkal kevesebben betegednének meg influenzában. Végső eredményként 2-3 évvel nőne az átlagéletkor – emelte ki dr. Lakatos Péter. Magyarország lakosságának *feltöltése* D-vitaminnal 10 milliárd forintba kerülne, a várható egészségnyereség 200-250 milliárd forint lenne.

A civilizált országokban mára hatalmas lett a D-vitamin hiány. Életünket házakban éljük, még nyáron sem töltünk sok időt szabad levegőn, pedig májustól szeptemberig a pótláshoz az is elég lenne, ha pólóban, rövidnadrágban el sétálnánk bevásárolni, és ez alatt a negyed óra alatt testfelületünk húsz százalékát napfény érné. A téli időszakban azonban függetlenül a kint töltött időtől szükség lenne a D-vitamin pótlására. Napi 1000-2000 egységet bárki, akár orvosi segítség nélkül is elkezdhet szedni. Hasonló mennyiséget javasol a felnőttek számára a most elfogadott szakmai ajánlás is.

Dr. Takács István kitért arra: az I. Sz. Belgyógyászati Klinikán jelenleg is több, a témával kapcsolatos klinikai kutatás folyik, egy most induló vizsgálat például a hematológiai betegségek és a D-vitamin kapcsolatát tisztázza. Bár ebben a témakörben eddig számos megfigyelés, egyedi esetleírás született, ez az első olyan klinikofarmakológiai vizsgálat a Semmelweis Egyetemen, amely a legkorszerűbb nemzetközi elvárásoknak is megfelel és nem gyógyszer cég szponzorálja.

A három évig tartó vizsgálatba háromszáz malignus hematológiai betegségben szenvedő páciens vonunk be, akiknek közepes D-vitamin hiányuk van, azaz a normál 30-60 nanogramm/milliliter (ng/ml) helyett 10-30 ng/ml a D-vitamin szintjük. Éppen ma szűrtük az első négy beteget – mesélte dr. Takács István – és lehet, hogy véletlen, de közülük háromnál 10 ng/ml alatti értéket mérünk. Ez olyan extrém D-vitamin hiányt jelent, ami már komoly csontelváltozással járó közvetlen kockázatot jelent.

Gyakran valódi detektívmunkára van szükség: ritka betegségek világnapja

A hivatalos definíció szerint azok a betegségek nevezhetők ritkának, amelyek előfordulási valószínűsége 1:2000-hez, vagyis csak minden kétezredik ember érintett az adott kórképben. Az uniós országokban körülbelül 5-8 ezer fajta úgynevezett ritka betegséget különböztetnek meg, Magyarországon 5-600 ezerre tehető a ritka betegségekben szenvedők száma. A legtöbb ritka betegség genetikai eredetű, de ide tartoznak bizonyos daganatok, autoimmun betegségek, veleszületett fejlődési rendellenességek, mérgezések és fertőző megbetegedések is. A Semmelweis Egyetemen a Ritka Neurológiai Betegségek Központjában az elmúlt évben mintegy 1500 ritka betegségekben szenvedőt láttak el.

Dr. **Molnár Mária Judit**, a Semmelweis Egyetem Ritka Neurológiai Betegségek Központjának igazgatója a február 25-i világnap kapcsán elmondta: a ritka betegségek körülbelül 60-70 százalékában észlelhetők neurológiai és pszichiátriai tüneteket. Ennek nemcsak az az oka, hogy a jelenleg ismert genetikai hibára visszavezethető kórképek kétharmada neurológiai betegség, hanem az is, hogy a több szervrendszert is károsító ritka betegségek zömében a központi- vagy perifériás idegrendszer, illetve az izomzat érintett.

Dr. Molnár Mária Judit

A ritka betegségek esetében az első nehézséget a diagnózis felállítása jelenti, hiszen a hagyományos gondolkodásmód sok esetben nem vezet sikerre. Átfogó, holisztikus szemléletre van szükség, mivel a gyakran sok szervrendszert érintő betegség okának megtalálása valódi detektív munkát jelent – fogalmazott az igazgató. Ezen a területen nem lehet a beteggel való foglalkozást a rendelőben együtt töltött időre korlátozni, egy-egy különleges eset hónapokig, akár évekig foglalkoztatja az orvost, és a legváratlanabb pillanatokban születnek meg a megoldáshoz vezető nagy ötletek.

A diagnózis felállítását követően sem könnyű a helyzet, hiszen a genetikai betegségekben az okinak minősülő génterápiák még gyermekipőben járnak. Eddig mindössze néhány törzskönyvezett génterápiás eljárást ismerünk – mutatott rá. A nem örökletes ritka betegségek esetében a betegségtől függően nagyon változók a rendelkezésre álló terápiás lehetőségek.

Kevés betegségnek van anyyiféle, egymástól akár teljesen különböző tünete, mint a hízősejtes betegségnek. Az úgynevezett *masztocitózis* a ritka betegségek között is a kevésbé ismert, és nem egykönnyen diagnosztizálható kórképek közé tartozik, pedig, ha felfedezik, vannak kezelési lehetőségek – hangsúlyozta dr. **Várkonyi Judit**, a Semmelweis Egyetem III. Sz. Belgyógyászati Klinikájának docense.

Dr. Várkonyi Judit

A tünetek szerzteágazóságát jól mutatja, hogy a páciensek között volt olyan, aki rendszeresen elájult, ha akár csak egy korty alkoholt is fogyasztott. Ennek okát vizsgálva derült ki, hogy masztocitózisban szenved. További lehetséges tünetek között szerepelhet egyebek mellett a krónikus hasmenés éppúgy, mint a csalánkiütések megjelenése a bőrön vagy a csontfájdalom, viszketés és a fejfájás.

A masztocitózisnak több fajtája ismert. Kisgyermekkorban leginkább csupán bőrbeszűrődésekkel jelentkeznek, barnásvörös szemölcsök formájában. Ezek fiatal felnőtt korra általában elmúlnak. A betegség felnőtt korban is állhat csupán a bőrtünetekből, többnyire azonban generalizálódik, és a csontvelő, valamint egyéb szervek is érintettek lesznek. Ilyenkor fordulnak elő bőrön kívüli, úgynevezett általános tünetek, mint amilyen a bőrvizketés, az ájulás, a csalánkiütés, a gyakori hevülés, kipirulás, a krónikus hasmenés, a csontfájdalmak és az állandó fejfájás. Előfordul, hogy a masztocitózisos beteg csak ezeket a tüneteket tapasztalja, bőrelváltozás nélkül.

A betegség korai felismeréséhez és terápiájához jól működő hálózatra, vagyis bőrgyógyászból, hematológusból és patológusból álló munkacsoportokra van szükség. Ilyen országos hálózat még nem épült ki, de a Semmelweis Egyetemen már működik masztocitózis munkacsoport, így az ide kerülők esetében mind a felismerés, mind a terápia megoldott.

Dr. Várkonyi Judit a világnap alkalmából az úgynevezett mielodiszpláziára is felhívta a figyelmet, ami főként az idős kor betegsége, lényege, hogy a csontvelő nem tud kellő számban sejteket produkálni, ezért a betegek vérszegénnyé válnak, vagy alacsony lesz a fehérvérsejtjük, illetve a vérlemezkesszámuk. A *mielodiszplázia* kialakulásának esélye a korrallal nő, a hatvan éves korosztályban nagyjából minden ötezredik, míg a 80 évesek között már minden ezredik ember érintett lehet. A betegség kezelésének legegyszerűbb és egyben elérhető módja a rendszeres vérértömlesztés.

Felhívás a koraszülöttek felruházására az I. Sz. Gyerekklinikán

A Semmelweis Egyetem I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika koraszülött intenzív osztályának (PIC) nővérei a kis súlyú babáknak szerettek volna segíteni, amikor vállalkozó szellemű édesanyákat, nagymamákat hívtak segítségül egy közösségi oldalon, és arra kérték őket, hogy készítsenek a kereskedelmi forgalomban egyáltalán nem hozzáférhető extrém kicsiny méretű ruhákat és sapkákat. A kezdeményezés olyan népszerűbb lett, hogy a ruhákból más koraszülött osztályok is kaphatnak, s a legkülönbözőbb helyekről érkeznek még mindig felajánlások.

Dr. Tulassay Tivadar

Eddig háromszáz darab kis sapka és mintegy 100-120 ruha gyűlt össze – mondta el lapunknak **Baginé Timkó Judit**, a koraszülött intenzív osztály munkatársa, aki sógornőjével, **Bagi Gabriellával** együtt indította útnak az akciót január 23-án.

A legkisebb babák számára is nagyon fontos, hogy fel legyenek öltöztetve. Jobban érzik így magukat, emellett az inkubátort nem kell annyira melegíteni, s nem szárad ki a bőrük – magyarázta, hozzátéve: azokat a babákat szokták felöltöztetni, akik már jól vannak; legutóbb egy 700 grammos csecsemő kapott ruhát. Ugyanakkor, mint az a felhívásban is szerepel, a két kiló alatti babákra gyakorlatilag lehetetlen megfelelő méretű rugdalózót, sapkát és egyéb öltözetet találni. A legelső, 1500 grammos babára

való ruhát egy anyuka hozta, s korábban egy játékbaba viselte azt. A kereskedelmi forgalomban kapható legkisebb ruha 44-es méretű, de a koraszülötteknek ennél is jóval kisebbre van szükségük – mondta Baginé Timkó Judit.

A KSH legfrissebb adatai szerint a csecsemőhalandósági mutató tavaly 4,9 ezrelék volt, amely számottevő javulás a 2010. évi 5,3 ezrelékhez képest. A mutató most első alkalommal csökkent a lélektani 5 ezrelék érték alá. Az ezredfordulón ezer gyermek közül 9,1 nem érte meg az egyéves életkort, míg 2010-ben ez 5,3 volt, majdnem a felére esett vissza.

A csecsemőhalandóság értéke nemzetközi viszonylatban is fontos jelzőszáma egy ország társadalmi-gazdasági fejlettségének, egészségvédelmi ellátórendszerének, a lakosság egészségi kultúrájának. Jóllehet a 4,9-es mutató még számottevően elmarad a 2010-ben mért 4,3 ezrelékes EU átlagtól, mégis a szakma és a

Fotó: attekovaes.com

Baginé Timkó Judit

Semmelweis Egyetem – mint az ország legnagyobb újszülött ellátó intézménye – büszke arra, hogy a gazdasági válság, és a nagymérvű orvos elvándorlás ellenére erőfeszítései sikeresek voltak és javult a magyar csecsemők életkilátása.

Dr. **Tulassay Tivadar**, a Semmelweis Egyetem rektora, az I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika igazgatója a legfrissebb adatok kapcsán újságíróknak úgy vélekedett: a 4,9 ezrelékes szám uniós összehasonlításban is elfogadhatónak mondható, különösen úgy, hogy a koraszülött vagy kis súlyú babák száma évről évre ugyanannyi. Míg az Európai Unió fejlett országaiiban a veszélyeztetett babák aránya 3-4 százalék, nálunk a duplája, 8-8,5 százalék. Ennek pedig nem orvosi, hanem szociokulturális, gazdasági és életmódbeli okai vannak – hangsúlyozta.

A csecsemőhalandóság szempontjából a koraszülöttek a legeszedőbbek, a szervek olykor nagyfokú éretlensége miatt. A legéretlenebb koraszülöttek külső beavatkozás nélkül egyáltalán nem, vagy csak súlyos maradandó károsodásokkal maradnának életben. Az I. Sz. Gyermekklinikán évente 550 beteg újszülött és koraszülött gyógyul.

Ünnepi tudományos ülést rendezett a 70 éves dr. **Kopp Mária** tiszteletére a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézete. A Semmelweis Szalonban tartott *Magatartástudományokon innen és túl* elnevezésű rendezvényen – kollégái mellett – Dr. **Tulassay Tivadar**, az egyetem rektora köszöntötte az ünnepeltet, majd a debreceni, a szegedi, a pécsi magatartástudományi intézetek képviselői tartottak előadást a tudományterület aktualitásairól.

Az Európai Tudományos és Művészeti Akadémia tagjává választották dr. Tulassay Tivadart

Az Európai Tudományos és Művészeti Akadémia (European Academy of Science and Arts) tagjává választották dr. **Tulassay Tivadart**, a Semmelweis Egyetem rektorát. A tagságról szóló oklevelet a Salzburgban március 3-án tartandó ünnepi plenáris ülés keretében veheti át.

Az Európai Tudományos és Művészeti Akadémiát 1990-ben alapították Salzburgban. Jelenleg több mint 1400 tagja van, köztük **XVI. Benedek pápa** és 28 Nobel-díjas.

Az akadémia a következő tudományágak szerinti csoportból áll: bölcsészettudomány, orvostudomány, művészettudomány, természettudomány, társadalom-, jog- és közgazdaságtudomány, műszaki és környezettudomány, valamint világvallások.

Metszetkonzultáció és díjátadó a II. Sz. Patológiai Intézetben

Ismét összegyűltek az ország minden pontjáról a patológus szakemberek a II. Sz. Patológiai Intézet tantermében az Országos Metszetkonzultációra. Az évente háromszor megtartott rendezvény, amelynek fő célja a folyamatos szakmai továbbképzés.

A metszetek az utóbbi években digitális formában elérhetőek legalább egy hónappal a metszetkonzultáció előtt, így mindenkinek lehetősége van a diagnózisokat felállítani, megoldásait beküldeni. Az érdekes, tanulságos, nehéz esetek részletes bemutatását minden alkalommal egy másik kórházi osztály vagy egyetemi patológiai intézet vállalja, az utóbbi időben egyre gyakrabban külföldről is hívunk vendégelőadókat. A bemutatás során a beküldött diagnózisok tükrében történik az esetek diszkussziója – számolt be az idei első ilyen konzultációról dr. **Kulka Janina**, a II. Sz. Patológiai Intézet igazgatóhelyettese.

A mostani konzultáció vendége dr. **Bozóky Béla** volt, aki pályafutását a Szegedi Orvostudományi Egyetemen, az **Ormos Jenő** professzor vezette Patológiai Intézetben kezdte, s jelenleg a svédországi Karolinska Egyetem Patológiai Intézetében dolgozik.

A Metszetkonzultáció akkreditált továbbképzésként szolgálja a hazai szakemberek tudásának folyamatos szinten tartását – hangsúlyozta dr. Kulka Janina.

A Magyar Patológusok Társasága és a Magyar Onkológusok Társasága által meghirdetett Krompecher Ödön pályázat nyertesei az egyetem honlapján olvashatók.

Megjelent az új egyetemi rangsor: az ELTE, a Semmelweis és a PTE az élen

Második helyre, vagyis a korábbiánál előrébb került a Semmelweis Egyetem orvosi kara az új egyetemi rangsor szerint. Az Educatio statisztikai problémák miatt módosította a 2012-es felsőoktatási rangsort, így helyet cserélt a Pécsi Tudományegyetem és a Semmelweis Egyetem orvosi kara. A kiigazítás nagy nyertese az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kara, amely kilenc helyet lépett előre. Az összesített rangsor élén továbbra is az ELTE bölcsészkarja áll.

A javítás az oktatói teljesítmény alapján összeállított rangsort érinti: az Educatio Nonprofit Kft. a lista összeállításához használt adatokat az erőforrás-minisztériumtól kapja, amely minden évben arra kéri a felsőoktatási intézményeket, hogy a hallgatói létszám mellett adják meg a minősített, vagyis tudományos fokozattal rendelkező oktatók számát, valamint az MTA-doktorok és -tagok számát.

Egyes intézmények az MTA-tagok számát a tudományos fokozattal rendelkező oktatói létszám kiszámításakor is figyelembe vették – hiszen az MTA-doktoroknak is van doktori címe –, míg máshol külön-külön adták meg a PhD fokozattal és az MTA-hoz kötődő más címekkel rendelkező oktatók számát. A probléma elsősorban a természettudományi, műszaki és informatikai karokat érintette, több intézmény esetében a ténylegesnél kevesebb minősített oktató szerepelt a szakterca statisztikájában, így a HVG Diploma különszámában és az eduline online rangsorában is. A minisztérium és az Educatio úgy döntött, újra elkéri az adatokat az egyetemektől és főiskoláktól, az eduline-on már a javított rangsor olvasható.

PÁLYÁZATI HÍRLEVÉLBŐL

FP7 felhívások:

PEOPLE

1. MARIE CURIE INDUSTRY-ACADEMIA PARTNERSHIPS AND PATHWAYS (IAPP)

A felhívás azonosítója: **FP7-PEOPLE-2012-IAPP**

Keretösszeg: 80 000 000 EUR

Beadási határidő: **2012. április 19.**

Bővebb információ: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/page/people?callIdentifier=FP7-PEOPLE-2012-IAPP>

IDEAS

1. A felhívás azonosítója: **ERC-2012-PoC**

Keretösszeg: 10 000 000 EUR

Beadási határidő: **2012. október 3.**

Bővebb információ: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/page/ideas?callIdentifier=ERC-2012-PoC>

2. A felhívás azonosítója: **ERC-2012-ADG_20120411**

Keretösszeg: 679 980 000 EUR

Beadási határidő: **2012. április 11.**

Bővebb információ: http://ec.europa.eu/research/participants/portal/page/ideas?callIdentifier=ERC-2012-ADG_20120411

További információ: **Dr. Pörzse Gábor**, igazgató
Semmelweis Pályázati és Innovációs Központ Kft.

1094 Budapest, Ferenc tér 15.

Tel.: 459-1500/53820

Fax: 459-1589

mail: innov@palyazat-sote.hu

www.palyazat-sote.hu

Amikor valaki előre megérzi – tanulható intuíció

A jelenlegi kutatások szerint az intuíció tanulható képességnek mutatkozik, amely csak részben genetikai eredetű – mondja dr. Tóth László PhD sportpszichológus, a Semmelweis Egyetem 5. Sz. Doktori Iskolájának témavezetője, a TF Pszichológia Tanszékének egyetemi docense.

Dr. Tóth László

Fotó: attekovacs.com

Antonio Damasio, neurológus szerint születésünktől kezdve – talán korábban is – az ember minden élményét értékeli. Eszerint az életünk folyamán létrejön egy tapasztalati emlékezet. Egy dualisztikus térkép keletkezik, amely pozitív és negatív émociók mintázatából áll – magyarázza dr. Tóth László. A rendszer tudat alatt működik, gyors és ez képezi az intuitív megérzések alapját. Még a gondolkodás előtt a tapasztalati emlékezetünk megosztja velünk, hogy milyen kimenetelt preferál. 200 ms alatt megvan a döntés (mellette vagy ellene), amelyben élettapasztalatunk jelenik meg sűrített formában. **Daniel Kahneman** Nobel díjas tudós (Princeton Egyetem) szerint az a különleges az intuícióban, hogy gyorsan és erőlködés nélkül működik.

Ez pont ellentétes a bal agyfélteke lassú és megerőltető, racionális működésével. Hasból jön – németül Bauchgefühl –, vizsgálatok szerint a hasi idegdúc (plexus solaris) aktiválódik ezekben

Az implicit tanulási folyamatokat a mesterséges nyelvtan elsajátítási feladattal (AGL) és a sorozatos reakcióidő feladattal (SRT) vizsgálják. Az AGL feladatban a vizsgálati személyek betűsorokat tanulnak meg úgy, hogy nincs előzetes tudásuk a betűszavakat létrehozó szabályokról. A vizsgálat második részében tájékoztatják a vizsgálati személyeket, hogy az adott betűsorok meghatározott nyelvtani szabályok alapján készültek. Ezután betűsorozatokat exponálnak a vizsgálati személyeknek, akiknek el kell dönteni, hogy az adott szó nyelvtanilag helyes vagy helytelen. Az SRT feladatban a kísérleti személyeknek a számítógép képernyőjén elhelyezkedő négy vonalka felett megjelenő pontot kell követnie, négy billentyű lenyomásával. A pont addig látható a képernyőn, ameddig a kísérleti személy a megfelelő billentyűt le nem nyomja. A jó választ követően valamennyi milliszekundumnyi késleltetés után megjelenik a következő inger egy másik vonal fölött. A feladatban a pont látszólag véletlen sorrendben jelenik meg, valójában azonban meghatározott sorozat ismétlődik, ami a vizsgálat közben a személyek számára nem tudatosul. Ennek ellenére a vizsgálat során a reakcióidejük az ismétlések hatására sorozatról sorozatra javul. A vizsgálat végén feltett ellenőrző kérdésre, hogy találtak-e valami szabályszerűséget a feladatban, általában nemel válaszolnak.

a folyamatokban. Nem véletlen, hogy a délkelet-ázsiai harcművészetek „lángy” iskolái ezekre a belső folyamatokra helyezik a hangsúlyt. Kínában *tan tiennek*, japánban *hara*-nak hívják azt a hasi központot, amely a koncentrációs gyakorlatok célterülete.

A szelekciós nyomás hatására gyors döntési mechanizmusok fejlődtek ki, amelyek annak ellenére fennmaradtak, hogy a bizonytalan kimenetelek és a hibás értelmezések meggondolatlan döntésekhez vezettek. Az agy aszerint értékeli a lehetőségeket, hogy melyik szolgálja leginkább a túlélést. Ebben a versenyben a gyorsaság fontosabb, mint a jó döntés. **Wolf Singer** agykutató vizsgálatai szerint a zongorista gyorsabban játszik, ha hagyja az ujjait szabadon játszani, mint ahogy le tudja olvasni a kottáról a hangjegyeket. Idegtudósok éber szenzorokat fedeztek fel az agyban, melyek a környezetből folyamatosan érkező emocionális ingereket dolgozzák fel tudat alatt. Így ismerjük fel egy szónak az érzelmi töltetét, két szempillantásnyi idő alatt (200ms). Ez jóval hamarabb létrejön, még mielőtt felfognánk a szó jelentését.

Kutatásunkban olyan sportágakat vizsgálunk, ahol a versenyhelyzetben gyorsan kell dönteni. Ahol nagy a játékszer sebessége, ott nincs idő mérlegelni, ebben az esetben intuitív döntést hoz a játékos. Labdarúgásban a büntető rúgásakor, ha a játékos a lövőerejének 60 százalékaival rúgja meg a labdát és a kapufák mellé legfeljebb 1 méterre helyezi, akkor fizikailag lehetetlen a kapusnak kivédenie. Ezért a jó kapusok bizonyos jelekből kiszámolják, hogy hova rúgja a labdát a játékos és a rúgás pillanata előtt elmozdulnak. A nyílt mozgáskészségű sportágakban, ahol állandóan változnak a körülmények (pl. a sportjátékok, a küzdősportok), különösen hasznos, ha valaki előre látja, érzi az ellenfél szándékát. Ez a képesség tanulható. Az implicit tanulási mechanizmus a rutin megszerzése során szerveződik, amely időben hosszabb folyamat, de speciális gyakorlatokkal lerövidíthető a tanulási idő. 15 főt vizsgálunk a *gyors döntést igénylő* sportágakból és 15 főt, ahol kevésbé fontos az intuitív döntés. Zárt készségű sport minden olyan sportág, ahol nem kell azonnal döntést hozni, hanem a korábban begyakorolt mozgásprogramokat kell minél magasabb szinten reprodukálni. A sportoló minta mellett egy életkor és nem szerint illesztett nem sportoló egészséges kontroll csoportot is megvizsgálunk. Az eredmények a gyakorlatba is visszacsatolhatók lesznek, hiszen ahol nagyobb jelentőségű, ill. gyakoribb az intuitív döntés – az implicit tanulás – ott minél korábban neki kell kezdeni az intuitív képesség fejlesztéséhez. Ennek a képességnek a fejlesztésében valószínűleg nemcsak felfelé nyitott az életkori határ, hanem lefelé is.

A kutatást dr. **Németh Dezső**vel végezzük, melyben mindketőnk doktoranduszai is részt vesznek. Egyelőre támogatás nélkül. A gyakorlati munkának azonban nem szabhat határt a forráshiány. Jelenleg is több válogatott versenyzővel dolgozom. Sportpszichológusi munkámban kiemelt hangsúlyt fektetek az intuitív képességek fejlesztésére. Speciális felkészítő programom alapja a délkelet-ázsiai harcművészetek pszichoszomatikus gyakorlatrendszere, kombinálva a modern képző eljárásokkal végzett idegtudományi vizsgálatok legújabb eredményeivel.

Urbán Beatrice

Hat ország kutatói együtt keresik a gyulladásoos betegségek ellenszerét a Semmelweis Egyetem vezetésével

A minden 100. embert érintő reumás ízületi gyulladás és más gyulladásoos megbetegedések lehetséges ellenszerét kutatja az a Semmelweis Egyetem által vezetett, most alakult nemzetközi konzorcium, amely négy évre 3 millió eurós uniós támogatást nyert.

A hat ország részvételével létrejött kutatócsoport olyan molekulákat fejleszt, amelyek később gyógyszerként alkalmasak lehetnek arra, hogy a jelenleginél hatékonyabban és olcsóbban gyógyítsák például a reumás ízületi gyulladást.

A ma elérhető terápiák többsége rendkívül drága, jelentős mellékhatásokkal rendelkezik, és a betegek körülbelül egyharmadánál nem is hatásos – mondja dr. **Mócsai Attila**, a Semmelweis Egyetem Élettani Intézetének docense, a konzorcium vezetője.

A most induló program alapját a dr. Mócsai Attila vezette magyar kutatócsoport eddigi eredményei adják. Az Élettani Intézetben dolgozó csapat egy hazai biotechnológiai céggel, a Vichem Kft.-vel együttműködve évek óta foglalkozik az úgynevezett kinázokkal. Ezek olyan enzimek, amelyek bizonyítottan szerepet játszanak a gyulladás kialakulásában. Először negyven olyan mesterségesen előállított hatóanyag-molekulát azonosítottak a kutatók, amelyek gátolják a gyulladásos folyamatokban résztvevő enzimeket. Később a negyvenből tizenháromra szűkítették le a vizsgálatot.

Ezekről ugyanis kiderült, hogy nagyon hasonlítanak egymásra, és mindegyik egy konkrét, Src elnevezésű kináz-családra hat – magyarázza dr. Mócsai Attila. Márpedig erről az Src kináz-családról, vagyis enzimsoporról már korábbi egérkísérletek során kiderült,

hogy nagyon fontos szerepet játszik a reumás ízületi gyulladás kialakulásában, sőt feltételezhetően más gyulladásos folyamatokban is.

Mint arra dr. Mócsai Attila rámutatott, az általuk vezetett nemzetközi projekt célja ennek a 13 gyógyszerjelölt molekulának a további vizsgálata és optimalizálása. A docens abban bíz, hogy a négy év alatt olyan eredményeket érnek el, amelyek alapján megkezdődhet a kifejlesztett gyógyszerjelölt molekulák klinikai, tehát betegeken való tesztelése.

A Semmelweis Egyetem által vezetett projekt külön érdekessége, hogy része az Európai Unió egyik legújabb tudománypolitikai stratégiájának. Ennek célja a gyorsan fejlődő gazdasággal rendelkező, úgynevezett BRIC-országokkal (Brazília, Oroszország, India és Kína) való együttműködés. A pályázati kiírásban ezzel összhangban a feltételek között szerepelt a Brazíliával való kooperáció. A projektben – amely az angol elnevezés rövidítése alapján a Tarkinaid nevet kapta – összesen hat ország (Magyarország, Brazília, Németország, Olaszország, Franciaország és Görögország) vesz részt.

Fotó: D. Kiss Balázs

Dr. Mócsai Attila

DP

Gyógyszerészhallgatók III. Országos Találkozója és Gyógyszerészbörze

Február végén zajlott a Gyógyszerészhallgatók Országos Találkozója és Gyógyszerészbörzéje a Nagyvárad téri Elméleti Tömbben a SE GYTK HÖK és a Magyar Gyógyszerészhallgatók Egyesülete (HUPSA) szervezésében. A Szegedről, Debrecenből, Pécsről érkező ifjú kollégákon kívül nagy örömmre szolgált, hogy idén a marosvásárhelyi gyógyszerészhallgatók is elfogadták meghívásunkat, így a rendezvény rászolgált az új, 'Nemzeti Gyógyszerészhallgatói Találkozó' elnevezésre.

A négyszáz fős összejövetel programja a kapcsolat-erősítés és a szakmai építkezés céljait szolgálta. A dr. **Noszál Béla** dékán fővédnöksége alatt szombaton rendezett: A gyógyszerész diploma jövője témájú szimpózium a résztvevők választott hivatásának szépségét és sokszínűségét volt hivatott megleveníteni jeles előadókval, köztük dr. **Antal István** dékánhelyettessel, dr. **Gara Annamáriával** (GYEMSZI-OGYI), dr. **Bódis Lászlóné** országos tisztifőgyógyszerésszel, dr. **Pellioniszné dr. Paróczai Margittal**, a Richter NYrt Humán Erőforrás igazgatójával, dr. **Márkus Saroltával**, az EGIS Nyrt. Kutatás-szervezési és minőségbiztosítási vezetőjével, **Majorné Kelsánszky Máriával**, a TEVA Zrt. HR igazgatójával, dr. **Mikola Bálinttal**, a MOSZ elnökével,

valamint dr. **Zlinszky Jánossal**, a Pharmanova Zrt. képviselőjével. A Gyógyszerész Kerekasztal fórumon a gyógyszerészkutatás jövőjéről, elhelyezkedési, továbbtanulási lehetőségekről és a szakképzésről tehetünk fel kérdéseket prof. **Vincze Zoltánnak**, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elnökének, dr. **Dinya Mariannak**, a Fialat Gyógyszerészek Klubja elnökének, dr. Mikola Bálintnak, a Magángyógyszerészek Országos Szövetsége elnökének, és dr. **Bartus Györgynek**, a Magyar Gyógyszerészi Kamara alelnökének.

A szakmai rész zárásaként idén először rendeztük meg a Gyógyszerész Tréninget, ahol a tíz szimultán tréning egyikén lehetett részt venni. A témák között szerepelt az előadás készítés, illetve a hatékony időbeosztás módjai, tanácsok hangzottak el a PhD-t választóknak. Szó volt a tanulás és stresszkezelés kérdéseiről is olyan tréner vezetésevel, mint dr. **Bartal Alexandra**, dr. **Bozó Tamás**, dr. Dinya Mariann, dr. **Dinyáné Szabó Mariann**, dr. **Fittler András**, dr. **Gál Georgina**, dr. **Gerő Zsuzsa**, **Borsi András**, dr. **Süle András**, valamint dr. **Pósfalvi Anna**.

Reményeink szerint rendezvényünk egyaránt erősítette szakmai tájékozottságunkat, összefogásunkat és gyógyszerészi hivatástudatunkat.

Chernel Ágnes Ildikó és Nagy Ádám

Beszámoló a 25. Fűvészkerti Urológus Napról

A Hotel Hélia Thermal kínált méltó környezetet a jubileumi Fűvészkerti Urológus Napnak (FUN). A hagyományokhoz híven a hazai előadók mellett külföldi előadó is színesítette a programot, az idén prof. **Karl Pummer** (Graz, Ausztria). A rajta kívül felkért prof. **Herbert Rübben** (Essen, Németország) hirtelen betegsége és prof. **Josip Galic** (Eszék, Horvátország) a kedvezőtlen időjárás miatt nem tudtak részt venni a tudományos fórumon. Először **Romics Imre** professzor tekintette át sok diával illusztrálva az elmúlt 25 FUN történetét, őt **Pajor László** professzor (Szegedi Tudomány Egyetem Urológiai Klinika) követte, aki a nemi átalakító műtétek technikáját, nehézségeit és lehetőségeit ismertette.

Dr. Romics Imre, igazgató

Karl Pummer a prosztata-daganatos betegek aktív megfigyelésének (active surveillance) és szoros utánkövetésének (watchful waiting) előnyeit és hátrányait vázolta fel. **Flaskó Tibor** (DEOEC, Urológiai Klinika) igazgató a laparoszkópos cystectomiával szerzett kezdeti tapasztalatokról számolt be a nemzetközi publikációk tükrében. **Farkas László** professzor (PTE, Urológiai Klinika) a dél-dunántúli régió urológiai ellátásának nehézségeit ismertette. Rübben professzor előadását, amelyben a húgyhólyagdaganatok kezelésének újdonságaival foglalkozott volna, távollétében **Riesz Péter** adjunktus (Semmelweis

dély) szívébe markoló előadása volt, amelyben a keresztalál fiziológiai történéseit elemezte orvosi szemmel.

Szűcs Miklós főorvos (Semmelweis Egyetem, Urológiai Klinika) – mint az Urológiai Klinika Uroonkológiai Centrumának munkatársa és hazánkban a legtöbb ilyen kezelést végző szakember – az áttétes vesedaganatok gyógyszeres kezelésének magyarországi helyzetét vázolta fel. **Lovász Sándor** főorvos (Jahn Ferenc Kórház, Budapest) az intersticiális cystitis diagnosztikájának és kezelésének új lehetőségeiről számolt be. **Keszthelyi Attila** adjunktus (Semmelweis Egyetem, Urológiai Klinika) a radikális cystectomiák során szerzett személyes tapasztalatait osztotta meg jól illusztrált előadásában.

Este a hagyományokhoz híven, a hotel nagytermében rendezték meg az urofarsangot és bált, amely a komoly szakmai programot követően kikapcsolódási lehetőséget teremtett a személyes kapcsolatok ápolása mellett. A Cocktail zenekar húzta a talp alá valót és a Szomszédnéni Produkciós Iroda szórakoztatta a nagydéműt.

Másnap, **Mavrogenis Stelios** (Semmelweis Egyetem, Urológiai Klinika) a nagyméretű, komplex húgyúti kövek – új, az Urológiai Klinikán nemrég bevezetett – eltávolításával kapcsolatban a kezdeti tapasztalatokat ismertette. **Nádas György** főorvos (Kárpás utcai Rendelőintézet, Budapest) az urológiai alapellátásban dolgozók, míg **Sebesi József** (Veszprémi kórház, Urológiai Osztály) a rezidensek helyzetének ismertetésével váltottak ki parázs, építő jellegű vitát. A prosztata-daganatos betegek kezelésében **Böszörményi-Nagy Géza** főorvos (Bajcsy kórház, Urológiai Osztály) a GnRH analógok alkalmazási lehetőségeit, míg Riesz Péter adjunktus a személyre szabott kezelés fontosságát taglalta. A tesztírás előtt a poszter szekcióban a fiatal urológusok is bemutatkozhattak.

Összességében a jubileumi rendezvény méltó folytatása volt az eddigi 24 FUN-nak, a hazai urológia porondján hangsúlyos rendezvénysorozatnak, melyet a 230 résztvevő érdeklődése is bizonyít.

Egyetem, Urológiai Klinika) Rübben diáival tartotta meg.

Az urogynecológiai betegek kivizsgálásának és kezelésének magyarországi helyzetét **Majoros Attila** adjunktus (Semmelweis Egyetem, Urológiai Klinika) vázolta fel és tett javaslatot egy egységes, szakmákon átívelő betegellátási rendszer kidolgozására. **Szendrói Attila** adjunktus (Semmelweis Egyetem, Urológiai Klinika) a jóindulatú prosztata-megnagyobbodás kezelésének új irányelveit foglalta össze. Ezt egészítette ki **Nyirády Péter** docens (Semmelweis Egyetem, Urológiai Klinika) előadása a gyógynövény tartalmú készítmények alkalmazásának lehetőségeivel és **Michael Marberger** professzor (Bécs, Ausztria) a prosztata jóindulatú megnagyobbodása, gyulladása és daganata közötti kapcsolat elemzésével.

Délután **Bánfi Gergely** (Semmelweis Egyetem, Urológiai Klinika) kerekasztal-megbeszélés során egy évek óta, változó sikerrel kezelt beteg komplikált történetével vázolta fel az urológiai fertőzések kezelésének nehézségeit és lehetséges buktatóit. Az eset ismertetés remek lehetőséget nyújtott az urológus és infektológus szakma irányelveinek összehasonlítására és gyakorlati alkalmazhatóságuk elemzésére. Ezt követően Nyirády Péter docens foglalta össze a BPH kombinációs kezelésének előnyeit nagy multicentrikus vizsgálatok eredményeivel alátámasztva. Az immáron hagyományos *bonbon* **Vajda Sándor** (Borosjenő, Er-

Dr. Szendrói Attila

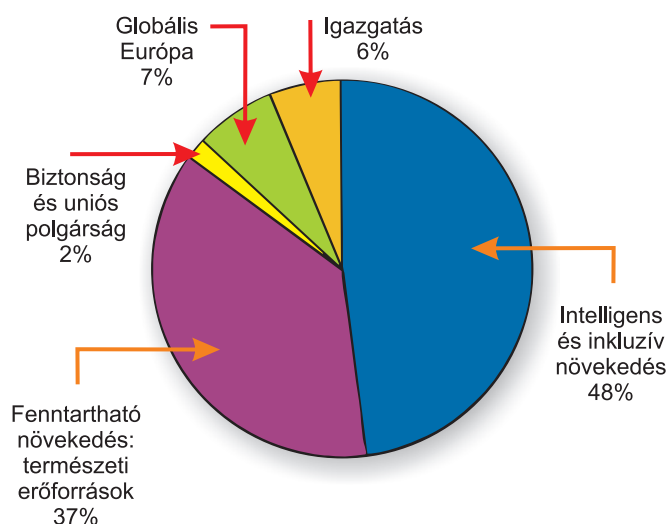
Merre tovább, Európa?

Kohézió – innováció – pénzügyi keretek, 2014-2020

Az Európai Bizottság 2011 júniusában fogadta el a következő tervezési időszakra (2014-2020-ra) vonatkozó pénzügyi keretrendszerrel szóló javaslatát¹. A többéves pénzügyi keret nem az EU hétéves költségvetése, hanem az uniós kiadások tervezésének mechanizmusa, amely minden egyes terület esetében meghatározza a maximálisan rendelkezésre álló források (felső korlátok) összegét. Az Európai Parlament és a Tanács évente e kereteken belül dönt a következő év költségvetéséről.

Az uniós költségvetés alapvetően különbözik a nemzettől: logikája összeurópai és nem nemzeti; nem finanszíroz közvetlenül, pl. egészségügyet, oktatást vagy rendfenntartást. Általánosságban elmondható, hogy a főbb szakpolitikai prioritások érvényesítésére kíván összpontosítani, így az uniós hozzáadott értékre, a hatásokra és eredményekre, valamint a kölcsönös előnyök biztosítására az EU-ban.

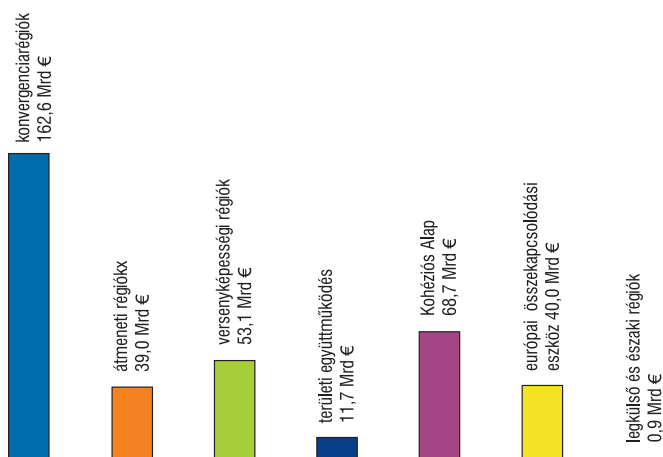
A 2014–2020 közötti időszakra vállalt kötelezettségek teljes összegének a bizottság által javasolt felső korlátja 1 025 Mrd €. (Ez az összeg a jelenlegi – 2007–2013 közötti – pénzügyi keret utolsó évére előirányzott kötelezettségvállalás hétszerese, az EU várt nettó nemzeti jövedelmének 1,05%-a.) A következő hétéves periódusra vonatkozó pénzügyi keret előirányzatok közötti megoszlását az alábbi ábra szemlélteti.

A bizottság elképzelései szerint az új uniós költségvetés kiadásai a korábbiakhoz képest más formában kerülnek elköltésre. A forrásokat olyan kiemelt területekre összpontosítják, mint a kutatás és innováció, az oktatás és kultúra, a páneurópai infrastruktúra, az EU külső határainak védelme, a külkapcsolati prioritások és az uniós szomszédságpolitika.

Kohéziós politika

A kohéziós politika alapvető célja az uniós gazdasági és szociális összetartásának erősítése, a tagállamok összességének harmonikus fejlődése, a hátrányos helyzetű régiók felzárkóztatása. E politika és annak támogató eszközei (pl. kohéziós és strukturális ala-

pok) a gazdasági és társadalmi konvergencia erősítését célozzák. A kohéziós politika jelentőségét elismerve, a bizottság az *Intelligens és inkluzív növekedés* 490,9 Mrd € összegű előirányzatán belül a gazdasági, társadalmi és területi kohézióra a következő hétéves időszakban 376 Mrd €-t javasolt az alábbi elosztás szerint.

A kohéziót szolgáló finanszírozás továbbra is a kevésbé fejlett régiókra és tagállamokra összpontosul. Az új kohéziós politikára vonatkozó bizottsági javaslat ugyanakkor létrehozta az *átmeneti régió* kategóriáját, amelybe azok a területek tartoznak majd, ahol az egy főre eső GDP az EU-átlag 75–90%-a. E megoldással sikerül biztosítani a zavartalan átmenetet a konvergencia-célkitűzés alapján nyújtott támogatás alól kikerülő régiók számára, vagyis azt, hogy az e területek számára elérhető források ne csökkenjenek drasztikusan. A következő hétéves időszakban tehát három kategóriába sorolják az európai régiókat:

- kevésbé fejlett régiók (jelenleg: konvergenciaregiók), amelyek GDP-je nem éri el az EU27 átlagának 75%-át;
- átmeneti régiók, amelyek GDP-je az EU27 átlagának 75%-a és 90%-a között van;
- fejlettebb régiók (jelenleg: versenyképességi régiók), amelyek GDP-je meghaladja az EU27 átlagának 90%-át.

A régiók egyes csoportokba tartozása határozza meg

- az uniós támogatások maximális mértékét (támogatás-intenzitását), ami
 - 75–85% a kevésbé fejlett régiókban;
 - 75% az európai területi együttműködési programokban;
 - 60% az átmeneti régiókban;
 - 50% a fejlettebb régiókban;
- a lehetséges beavatkozások körét [pl. a fejlettebb régiókban ERFA-ból (Európai Regionális Fejlesztési Alapból) közlekedési infrastrukturális fejlesztéseket nem lehet megvalósítani];
- a régiók mozgásterét a forrásfelhasználás tervezésében: a fejlettebb régiók lehetőségei korlátozottabbak a következők miatt. Az Európai Szociális Alap (ESZA) kiemelt jelentőségét elismerve, minden régiótípus esetében a jövőben meghatározzák

¹ Az Európa 2020 stratégia költségvetése - a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, Brüsszel, 2011.6.29. COM(2011) 500 végleges

az ESZA strukturális alapokból származó támogatásokon belüli minimális arányát, az alábbiak szerint:

- 25% a kevésbé fejlett régiókban;
- 40% az átmeneti régiókban;
- 52% a fejlettebb régiókban.

Mindez Magyarország esetében azért fontos, mert míg hat hazai régió az első csoportba tartozik, addig a Közép-magyarországi régió a fejlettebbek közé sorolható. Az új szabályozás ugyanakkor külön védőhálót biztosít azon régiók számára, amelyek 2007 és 2013 között a konvergencia-célkitűzés szerinti támogatásokra voltak jogosultak, azonban jelenleg a második vagy harmadik kategóriába tartoznak. Az átmeneti vagy fejlettebb csoportba sorolt régiók strukturális alapokból biztosított támogatása nem lehet kevesebb, mint a korábbi hétéves periódusban nyújtott finanszírozás kétharmada.

A bizottság a fentiek mellett javaslatot tett egy új elem – az *európai összekapcsolódási eszköz* – bevezetésére az uniós szükségleteket kielégítő infrastruktúra fejlesztések felgyorsítása érdekében. Az új eszköz előre meghatározott, uniós érdekű közlekedési, energiaügyi és kiemelt IKT-infrastruktúrákat, valamint a fenntartható fejlődési kritériumokkal összhangban lévő, fizikai és információtechnológiai infrastruktúrákat fog finanszírozni a belső piachoz való jobb hozzáférés és az egyes területek gazdasági elszigeteltségének megszüntetése érdekében.

Európa 2020 stratégia

A Bizottság 2010 márciusában terjesztette elő az *Európa 2020 stratégia* megvalósítására vonatkozó javaslatát². Az Európai Tanács 2010 márciusában és júniusában hozott döntést a stratégiáról, amelynek főbb elemei a következők.

- Alapvető cél az *intelligens* (a tudáson és innováción alapuló), *fenntartható* (erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb) és *inkluzív* (a foglalkoztatás magas szintjét biztosító, szociális és területi kohéziót eredményező) növekedés ösztönzése.
- A Bizottság a következő célkitűzések megvalósítását javasolja 2020-ra:
 - a 20 és 64 év közötti korosztály legalább 75%-a rendelkezzen munkahellyel;
 - az Unió GDP-jének átlagosan 3%-át fordítsa kutatás-fejlesztésre;
 - az Unió teljesítse a 20-20-20 célkitűzéseket (az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 20%-kal kell csökkenteni, az energiafelhasználáson belül a megújuló energiaforrások részarányát a jelenlegi 8,5%-ról 20%-ra szükséges növelni, az energiahatékonyságot 20%-kal kell javítani);
 - csökkentsék az iskolából kimaradók arányát 10% alá,

²Europe 2020 – A strategy for smart, sustainable and inclusive growth, Communication from the Commission, COM(2010) 2020, Brussels, 3.3.2010

- a 30-34 éves korosztály legalább 40%-a rendelkezzen felsőfokú képzettséggel;
- csökkenjen 20 millióval a szegénység kockázatának kitett lakosok száma Európában.
- A 3 prioritás (intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés) mindegyikének területén a Bizottság a következő 7 *kiemelt kezdeményezést* javasolja kötelező jellegű megvalósításra a tagállamok számára.
 - „*Innovatív Unió*”: a K+F-, illetve innovációs politikát a fontosabb kihívásokra kell koncentrálni, elő kell segíteni, hogy a tudományos eredményekből minél hamarabb a piacon értékesíthető termékek szülessenek
 - „*Mozgásban az ifjúság*”: a hallgatók és fiatal szakemberek mobilitásának ösztönzésével emelni kell az európai felsőoktatás színvonalát, nemzetközi vonzerejét. Európa szerte hozzáférhetővé kell tenni a tagállami képzéseket, el kell ismerni a szakmai képesítéseket és tapasztalatot.
 - „*Európai digitális agenda*”: a nagysebességű internetre épülő egységes digitális piac előmozdításával fenntartható gazdasági és társadalmi előnyöket kell teremteni, és 2013-ra minden európai számára elérhetővé kell tenni a nagysebességű internetet
 - „*Erőforrás-hatékony Európa*”: elő kell segíteni az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé való elmozdulást, a megújuló energiaforrások fokozódó mértékű alkalmazását, a szállítási ágazat modernizálását és az energiahatékonyságot.
 - „*Iparpolitika a globalizáció korában*”: javítani kell a vállalkozások (különösen pedig a kkv-k) üzleti környezetét; versenyképes, erős és fenntartható ipari bázist kell teremteni.
 - „*Új készségek és munkahelyek menetrendje*”: modernizálni kell a munkaerőpiacot, lehetővé kell tenni az emberek készségeinek egész életen át történő fejlesztését, növelni kell a foglalkoztatást és közelíteni egymáshoz a kínálatot és keresletet a munkaerőpiacon.
 - „*Szegénység elleni európai platform*”: szociális és területi kohézió biztosításával el kell érni, hogy a növekedés és a munkahelyteremtés előnyei széles körben elérhetőek legyenek, a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők méltóságban, a társadalom aktív tagjaiként élhessenek.

Horizont 2020 kutatási és innovációs keretprogram

Az Európai Bizottság 2011 novemberében ismertette a *Horizont 2020* elnevezésű, a kutatás, az innováció és a versenyképesség előmozdítását célzó keretprogramját.³ A 2014 és 2020 közötti időszakra szóló új program szintén meghatározó szerepet játszik az *Európa 2020* stratégia megvalósításában. A *Horizont 2020* újdonsága, hogy egy programon keresztül támogatja az európai K+F-, illetve innovációs tevékenységeket, azaz egyesíti a korábbi FP (kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogram), a CIP (innovációs és versenyképességi keretprogram), továbbá az EIT (Európai Innovációs és Technológiai Intézet) keretében nyújtott finanszírozásokat. Az új kezdeményezésre – 2011-es árakon számolva – 80 Mrd €-t javasolt a bizottság; ez az összeg a 2014 és 2020 közötti időszakra becsült inflációt figyelembe véve, megközelíti a 90 Mrd €-t. A keretprogram három alapvető célkitűzése (pillére)

- a tudományos kiválóság (27 818 M €);
- a vezető szerep az ipari technológiák területén (20 280 M €) és
- a társadalmi kihívások kezelése (35.888 M €).

³Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Horizon 2020 – the Framework Programme for Research and Innovation

Tudományos kiválóság

Az I. pillér keretében nyújtott finanszírozás célja, hogy Európa megőrizze a tudományok terén betöltött vezető szerepét. Ennek érdekében

- az eddigiekben sikeresen működő Európai Kutatási Tanácsnak (ERC) szánt támogatást 77%-kal emelik (15 008 M €);
- a jövő technológiai (FET) területén megvalósított kollaboratív kutatások számára 3 505 M €-t különít el a javaslat;
- a Marie Curie-cselekvésekre 6 503 M €-t szán a bizottság;
- a nagy európai kutatási infrastruktúrákhoz (beleértve az e-infrastruktúrákat is) való hozzáférésre pedig 2 802 M € jut.

Ipari vezető szerep

Az II. pillér célja a K+F területén megvalósított befektetések ösztönzése. A javaslat

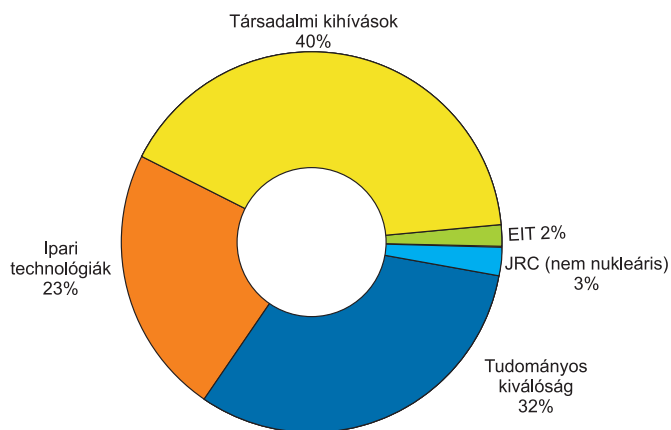
- 15 580 M €-t különít el a kulcsfontosságú alaptermő technológiákhoz (pl. ICT, nanotechnológia, fejlett anyagok, biotechnológia, korszerű gyártási és feldolgozási rendszerek, úrkutatás) kapcsolódó európai ipari képességek fejlesztésére;
- a kockázati tőkéhez való hozzáférésre 4 000 M €-t szán;
- a kvv-knál megvalósuló innovációt pedig 700 M €-val kívánja támogatni.

A társadalmi kihívások kezelése

A keretprogram meghatározó részét jelenti a III. pillér, amely a következő hat, Európa egésze számára kihívást jelentő kérdés megoldásához kíván hozzájárulni:

- egészségügy, demográfiai változások és jólét (9 077 M €);
- élelmiszer-biztonság, fenntartható mezőgazdaság, tengerkutatás és tengerhasznosítási célú kutatás, biogazdaság (4 694 M €);
- biztonságos, tiszta és hatékony energiaellátás; (6 537 M €);
- intelligens, környezetbarát és integrált közlekedés (7 690 M €);
- éghajlatváltozás, hatékony erőforrások és nyersanyagok (3 573 M €);
- inkluzív, innovatív és biztonságos társadalmak (4 317 M €).

A Horizont 2020 keretprogram indikatív költségvetésének megoszlása folyó áron (a bizottsági javaslaton alapulva) a következő:

Egyszerűsítés

A tervek szerint az egyszerűbb programszerkezetnek, az egységes szabályrendszernek és a bürokratikus akadályok felszámolásának köszönhetően a Horizont 2020 támogatásainak hozzáférhetősége jelentősen javulni fog, azaz

- egyszerűsödik a költség-visszatérítési rendszer, amely egyetlen, a közvetett költségek meghatározására szolgáló, átalányfinanszírozási rátán és két, a kutatási, illetve a piac közeli tevékenységekre vonatkozó finanszírozási rátán alapul majd;
- jóval kevesebb lesz az adminisztratív feladat a pályázatok összeállításának során;
- megszűnnek a szükségtelen ellenőrzések és auditok;
- a pályázat benyújtása és a támogatási döntésről szóló értesítés kézhezvétele közötti idő átlagosan száz nappal csökken.

Tervezett menetrend

A Bizottság a jövőben erősíteni kívánja az összhangot az Unió kohéziós és strukturális alapjainak felhasználása, valamint a Horizont 2020 keretprogram megvalósítása között. A keretprogram tárgyalásával, illetve elfogadásával kapcsolatos, tervezett menetrend a következő.

- **Jelenleg:** a Tanács és a Parlament megtárgyalja a Bizottság ismertetett javaslatát, illetve az Unió 2014-2020 közötti időszakra szóló költségvetését (beleértve a Horizont 2020-ét is).
- **2012 közepe:** az FP7 utolsó felhívása, amely összekötő kapocs lesz a Horizont 2020 számára.
- **2013 végére:** a Parlament elfogadja a Horizont 2020 szabályrendszerét.
- **2014. január 1-jétől:** kezdődik a Horizont 2020; megjelennek az első felhívások.

Kutatás – Innováció – Kohézió, 2014 – 2020 konferencia

Az Európai Bizottság képviselői Magyarországon – széles szakmai körben – először a Semmelweis Egyetemen tartott konferencia keretében ismertették a Horizont 2020 keretprogrammal, valamint a 2014–2020 közötti kohéziós politika kutatási és innovációs vonatkozásaival kapcsolatos bizottsági elképzeléseket.

A Semmelweis Pályázati és Innovációs Központ által – az egyetem Központi Könyvtárának közreműködésével – rendezett esemény résztvevőit a Semmelweis Egyetem rektora köszöntötte. Dr. **Tulassay Tivadar** megnyitó beszé-

Dr. Tulassay Tivadar

Dr. Sieglér András

Dr. Dimitri Corpakis

Dr. Cséfalvay Zoltán

dében kifejtette: a nemzetközi szinten is jelentős kutatási eredményeket felmutató intézmény számára nagy megtiszteltetés, hogy otthont adhatott e rangos rendezvénynek.

Az Európai Bizottság képviselőjében Dr. **Sieglér András**, a Kutatási és Innovációs Főigazgatóság igazgatója ismertette az új keretprogramra vonatkozó bizottsági javaslatot. Az igazgató előadásában rámutatott arra, hogy a *Horizont 2020* program meghatározó részét képezi az *Európa 2020* stratégiájának, az Innovációs Unió, illetve az Európai Kutatási Térség megvalósításának. A kezdeményezés választ kíván adni a gazdasági válság kihívásaira a növekedésbe és a munkahelyteremtésbe történő befektetések révén, erősíteni kívánja az Európai Unió globális pozícióját a kutatás és technológiafejlesztés, valamint az innováció területén. Az Európai Parlament és a Tanács várhatóan 2013 végén fogadja el a keretprogramra vonatkozó jogi szabályozást, így az első felhívások 2014 januárjában jelenhetnek meg.

A *Horizont 2020*-ból nyújtott finanszírozást egészítik majd ki a strukturális alapokból a kutatáshoz és innovációhoz biztosított pénzügyi keretek, amelyekről Dr. **Dimitri Corpakis**, a bizottság Kutatási és Innovációs Főigazgatóságának osztályvezetője adott tájékoztatást. Mint ahogy az előadó kifejtette, a bizottság 2011 júniusában *ambiciózus, de realis* javaslattal állt elő a 2014–2020 közötti pénzügyi keretre vonatkozóan, amelynek 33 százalékát (mintegy 376 Mrd eurót) kívánják kohéziós cé-

lokra fordítani. A jövő kohéziós politikájában meghatározó szerep jut a K+F-nek, innovációnak. A bizottsági javaslatai között szerepel a kutatási és innovációs infrastruktúrák és kapacitások fejlesztése az európai kiválóság és a közösségi érdekeket szolgáló kompetencia-központok erősítése érdekében.

A hazai felkészülés és érdekérvényesítés feladatait Dr. **Cséfalvay Zoltán**, a Nemzetgazdasági Minisztérium államtitkára ismertette. Az államtitkár hangsúlyozta, hogy a hazai kutatás-fejlesztési és innovációs rendszert képessé kell tenni arra, hogy a minél több külső forrást tudjon bevonni a 2014-2020-as uniós tervezési időszakban. E cél érdekében szükséges a hazai – különösen a vállalati – K+F-bázis erősítése, a munkahelyek számának növelése e szakterületen. A kormányzat törekvése arra irányul, hogy a K+F-ráfordítások GDP-hez viszonyított aránya (GERD/GDP) 2020-ra el-

Dr. Freund Tamás

Dr. Szél Ágoston

Dr. Pörzse Gábor

Dr. Halm Tamás

érje az 1,8%-ot, továbbá a vállalati ráfordítások (BERD) bizottsák az összes K+F-kiadás kétharmadát.

Dr. **Freund Tamás**, az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetének igazgatója előadásában rámutatott arra, hogy napjainkban az idegrendszeri betegségek jelentik a legnagyobb gazdasági és társadalmi terhet Európa számára. Az ezekkel járó kiadások 2010-ben megközelítették a 800 Mrd eurót, meghaladva ezzel a többi – a diabéteszt, a szív- és érrendszeri, valamint daganatos megbetegedéseket is tartalmazó – kórokkal összefüggő ráfordításokat. Társadalmi, gazdasági megközelítésben tehát az agykutatásba való befektetés megtérülése – meghaladja bármely más tudományágba történő beruházás közvetlen hasznát.

A Semmelweis Egyetem kutatási, oktatási és pályázati gyakorlatát mutatta be Dr. **Szél Ágoston** rektorhelyettes. A kutatóelit egyetem címet elnyert intézmény mindig is büszke volt tudományos teljesítményére. Az egyetem alapvető céljának tekinti, hogy a versenyképes kutatás és az elitképzés mellett a tömegképzést is kiváló módon lássa el – a gazdasággal és társadalommal együttműködve, az intézmény működőképességének mindenkor fenntartásával. A rektorhelyettes hangsúlyozta a hazai támogatási programok közötti összhang megteremtésének és a nemzetközi pályázatokon való magyar részvétel elősegítésének szükségességét.

Dr. **Pörzse Gábor** zárszavában a sikeres pályázati tevékenység társadalmi, gazdasági feltételeit foglalta össze az egyéni kutatók, a nonprofit szektor és az üzleti szféra szemszögéből.

A rendezvény moderátora Dr. **Halm Tamás**, a Magyar Közgazdasági Társaság főtítkára volt.

Szitáné dr. Kazai Ágnes igazgatóhelyettes Semmelweis Pályázati és Innovációs Központ

Középpontban a házi orvosok – friss kutatási eredmények az alapellátásról

Életmód és öröklődés, személyre szabott orvoslás – ezeket a témákat helyezte középpontba a Családorvos Kutatók Országos Szervezete (CSAKOSZ) február végi tizenegyedik kongresszusán. A kétnapos szakmai találkozón több mint ötven előadást hallgathatott meg a mintegy 170 résztvevő.

Dr. Végh Mária

A legutóbbi kongresszus óta fokozódtak a problémák az alapellátásban, és egyre nehezebb kutatómunkát végezni. Ugyanakkor ez a terület legköltséghatékonyabb az egészségügyben, ugyanez érvényes a kutatásokra is – fogalmazott megnyitó beszédében dr. **Kalabay László**, a CSAKOSZ elnöke.

Örömmel tölt el, hogy sok fiatal kolléga vesz részt a rendezvényen, ami jelzi, hogy nem csak idősebbek érzik ennek a szakmának az izgalmát és szépségét – köszöntötte a szakma képviselőit dr. **Éger István**, a Magyar Orvosi Kamara elnöke.

A rendezvényen az eddigi hagyományokhoz híven dr. **Kalabay László** átadta az idei életmű-díjat, amelyet dr. **Végh Mária**, a Pécsi Tudományegyetem adjunktusának ítéltek oda.

Az első nyitó referátumot dr. **Falus András** a SE Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet igazgatója tartotta, aki arról beszélt előadásában, hogy napjainkban egyre nagyobb figyelmet kap az epigenetika, vagyis azon változások összessége, amely a környezet hatására szabályozza a gének aktivitását: bekapcsolhatják, felerősíthetik, vagy éppen ellenkezőleg, lecsendesíthetik, kikapcsolhatják azokat. E környezeti hatások közé tartoznak egyebek mellett a táplálkozás, mozgás, toxinok, fertőzések, mentális, pszichoszociális tényezők. Dr. Falus András a személyre szabott orvoslás perspektívájából mutatta be a genetikai és epigenetikai faktorok együttes érvényesülését.

A két szekcióban járó tanácskozáson egyebek között szó volt a családorvosok egészségi állapotáról is. Az előadók rámutattak: az alapellátásban dolgozó kollégák gyakran szenvednek munkahelyi stressztől, ami kiegészítéshez vezet, de általában az orvosok egészségügyi mutatói is rosszabbak a lakosságénál. A tanácskozáson ismertetett kutatás eredményei szerint a csaknem hétszáz megkérdezett több mint háromnegyede legalább egy, 30 százalékuk háromnál több krónikus megbetegedésben szenved, mintegy fele magas koleszterinszinttel, 13,4 százalékuk magas vérnyomással él, és több mint 40 százalékuk elhízott. A házi orvosok több mint 15 százalékánál figyelhető meg enyhe, 4 százalékuknál súlyos de-

presszió, és körülbelül 17 százalékuknál emocionális kimerülés. A felmérés végzők úgy vélekednek, az eredmények alapján érdemes lenne megfontolni a pszichés problémákkal küzdő családorvosok kötelező foglalkozás-egészségügyi vizsgálatát, tréningek szervezését és pszichoterápiás csoportok kialakítását.

Nem csak a már hivatásukat évtizedek óta gyakorlók vannak nehéz helyzetben, az alapellátásban elhelyekedni kívánó fiatal végzett orvosok is sok problémával néznek szembe. Különösen igaz ez a családorvosi pályára készülőkre, nekik ugyanis a saját praxis kiépítését is meg kell oldaniuk. A kongresszus résztvevői összefoglalót hallhattak annak a kutatásnak az eredményeiről is, amely a rezidensek helyzetét mérte fel. A kérdőívet kitöltők egy ötfokú skálán saját szakmájukat 2,8 pontra értékelték. Munkájuk során a sikeres gyógyítást, gondozást, az elégedett betegeket értékelték a legtöbbször, legkevésbé pedig az adminisztrációt, a folyamatosan változó jogszabályokat és a menedzsmentet kedvelik. A 74 válaszoló több mint 60 százaléka naponta 8-10 órát dolgozik, 15 százalékuk viszont ennél is többet. A rezidensek csaknem fele gyakran ingerült amatt, hogy nem tudja összeegyeztetni családi életét és a munkahelyi kötelezettségeit. Az erre a pályára készülők felének komoly gondot okoz a praxisvásárlás, egyharmaduk pedig az alacsony rezidensi fizetés miatt elégedetlen. A megkérdezettek mintegy 60 százaléka lehetségesnek tartja, hogy a jelenlegi körülmények között külföldön folytatja szakmai pályafutását, és csupán 8 százalékuk nyilatkozott úgy, hogy mindenképpen itthon szeretne dolgozni. Ha azonban könnyebbé válna számukra a praxishoz jutás, hetven százalékuk nem gondolkodna azon, hogy elhagyja az országot.

A kongresszuson számos előadás foglalkozott a családorvosok szerepével a betegségek kiszűrésében, korai felismerésében, azok kezelésében. Így például szó volt az akut hasi fájdalom sürgősségi ellátásáról, a hipertónia, a Lyme-kór kezeléséről, a kardiovaszkuláris megbetegedések megelőzéséről.

Dr. Falus András

Artikel Egyetem

*Szeged, Hamburg, Kisumu – diese Stationen prägen seit Beginn seines Medizin-Studiums das Leben von **Christian Kraus**, Student im 10. Semester am Asklepios Campus Hamburg. Mit Sindiso e.V. hat Kraus 2005 in Kenia ein Hilfsprojekt ins Leben gerufen, dessen Gründer, 1. Vorstand und Mitglied im Leistungsgremium er ist – Ideengeber, Motor und Fundraiser zugleich, und das alles neben seinem zeitintensiven Studium. **Nicola Sauter-Wenzler** erlebte ihn bei seinem Vortrag im Rahmen eines Studentischen Stammtischs am Asklepios Campus Hamburg.*

Sindiso – ein ungewöhnlicher Name. Kraus lächelt: „Das ist der Name eines Straßenjungen, den ich während meines Aufenthaltes in Südafrika kennengelernt habe und dessen Schicksal mich nachhaltig beschäftigt hat.“ Seit seinen ersten Erfahrungen in Entwicklungshilfeprojekten lässt Kraus das Schicksal afrikanischer Straßenkinder nicht los. Die Begegnung mit der **Familie Oloo** im ländlichen Kisumu, die vor Ort Straßenkinder mit übriggebliebenem Essen aus ihrem Café versorgte, brachte ihn auf seine Idee eines eigenen Vereins. Sein abgeschlossenes BWL-Studium und sein aktuelles Humanmedizin-Studium halfen ihm dabei, tatkräftig die Projekte vor Ort mitzugestalten. „Aber es ist vor allem wichtig, dass ein Hilfsprojekt von Einheimischen ins Leben gerufen wird. So war es eben bei Sindiso: Familie Oloo kannte die Situation vor Ort, sie hatte ein Netzwerk. Nur so kann ein Hilfsprojekt in der Gesellschaft verankert werden und sich an den Bedürfnissen der Menschen ausrichten“, berichtet Kraus.

In kürzester Zeit sammelte er vor allem bei Freunden Spenden, stellte Lehrer ein, trieb den Bau einer Vorschule und einer Schule

voran, in der aktuell fast 300 Kinder unterrichtet werden. Mittlerweile hat der Verein 60 Mitglieder und verfügt über ein Jahresbudget von 40 – 80.000 Euro – ein namhafter Betrag, von dem keinerlei Verwaltungskosten abgezogen werden. Vier Ehrenamtliche und 30 Beschäftigte leiten das Projekt vor Ort, von dessen Entwicklung sich Kraus jedes Jahr selbst überzeugt. Soweit das Studium es zulässt, hält er Bildervorträgen in Schulen und anderen Organisationen, um weitere Spenden einzuwerben - „da bin ich froh, am Asklepios Campus Hamburg zu studieren, wo ich eine gewisse Flexibilität in Anspruch nehmen kann“, erklärt er.

In einer Gegend, in der eine Hütte mit Wellblechdach ein Privileg der Mittelschicht und der Besitz einer Matratze bereits Luxus ist, kann mit kleinen Mitteln Großes erreicht werden. Das reicht von regelmäßigen Mahlzeiten und der Versorgung mit Kleidung bis zur Schulbildung, Zugang zu Wasser und Stromversorgung. Aber auch die medizinische und psychologische Betreuung der Kinder ist Teil des Programms. Seine Zielgruppe sind Waisenkinder und Halbwaisen aus der Armutsschicht. Aber Kraus hat auch den Witwen in der Region einen großen Raum in seinem Projekt gewidmet: Sie werden geschult und erhalten neue Absatzwege für die von ihnen produzierten Waren.

Ein besonderes Anliegen des angehenden Mediziners Kraus muss aber erst noch fertiggestellt werden: In einem Land, in dem Krankheiten wie Malaria, HIV und TBC allgegenwärtig sind, ist der Bau einer ambulanten Klinik eine weitere Herzensangelegenheit. Zwei Schwestern sollen sich bald in Kisumu um bis zu 8000 Patienten jährlich kümmern. Doch auch da enden die Pläne von Christian Kraus noch nicht: Er denkt über ein kleines Krankenhaus nach, dass in 10 bis 15 Jahren in Kisumu stehen soll. Die bisherigen Spenden – auch von medizinischen Geräten – machen ihn zuversichtlich, dass auch dieser Traum in Erfüllung gehen wird. Und sein Lohn? „Das Lächeln der Kinder, die glücklich in die Zukunft blicken können, ist für mich das Schönste - und zu sehen, wie einfach es ist, mit wenigen Mitteln etwas zu erreichen, wenn auch die Menschen vor Ort selbst mit anpacken.“

Informationen über das Projekt, über Hilfsmöglichkeiten und Patenprogramme unter www.Sindiso.de.

Kontakt: Sindisoperspektive@gmail.com

Campus Hamburg zu Gast in Budapest

Wie bereits in den vergangenen Jahren wird der Asklepios Campus Hamburg wieder in einer ausführlichen Informationsveranstaltung im Mai den Studierenden des 2. und 4. Semesters im deutschsprachigen Studiengang in Budapest vorgestellt. Herr PD Dr. med. Martin Merkel und Herr Stefan Lehmann-Odinga (Ansprechpartner für Bewerbungen in Hamburg) werden interessierten Studierenden für alle Fragen rund um den Hamburger Campus, an dem das Medizinstudium nach bestandener Physikum fortgesetzt werden kann, zur Verfügung stehen.

Ort und genauer Termin der Veranstaltung wird noch vor Ort in der Semmelweis Universität bekannt gegeben. Eine Anmeldung ist nicht erforderlich.

Űrből visszaérkezett mintákat vizsgálják az egyetemen

Egy huszonöt kilogrammnyi, nagyjából fél méterszer negyven centiméteres doboz. Így néz ki az úgynevezett EXPOSE berendezés, amely egy 2008-ban kezdődött projekt részeként – 2009 és 2011 között – csaknem két évet töltött a Nemzetközi Űrállomás külső platformjára erősítve.

Az Európai Űrügynökség által meghirdetett pályázat keretében tizenegy ország kutatói osztozhattak a tizenegy blokkra osztott EXPOSE berendezésen, ahol az általuk kiválasztott mintákat besugázták. Azt vizsgálták, hogyan, miként hat az űrbéli környezet a különböző egyszerű biológiai rendszerekre, így például a baktériumokra, a bakteriofágokra, a baktériumspórákra, vagy éppen a növényi magvakra. A magyar kutatóknak is jutott egy 16 darabból és másfél centiméter átmérőjű hengerekből álló blokk, az űrből visszaérkezett minták részletes, összehasonlító vizsgálata pedig jelenleg is tart – mondja a kutatócsoport vezetője, **Rontó Györgyi**, aki a Semmelweis Egyetem Biofizikai és Sugárbiológiai Intézetének professzor emeritusa.

A kutatócsoport az űrbéli, a földfelszíntől eltérő összetételű ultraibolya sugárzás hatásait vizsgálta. Mint Rontó Györgyi hangsúlyozta: régóta foglalkoznak az ultraibolya fény földi hatásaival, s kidolgoztak egy módszert, amellyel mérhető a sugárzás biológiailag hatásos dózisa is. Az köztudott, hogy az ultraibolya sugárzás itt a Földön bőrbetegséget, bőrdaganatot, szemkárosodást és szürkehályogot okozhat. Az szintén ismert, hogy napsugárzás létezik 300-500 kilométerrel magasabban, az űrben is, ahol viszont nincs a földihez hasonló légkör, például ózonréteg, ami kiszűri a sugárzás káros komponenseit. A kutatók arra voltak kíváncsiak, hogy milyen hatása van az ultraibolya sugárzásnak ilyen körülmények között bizonyos élő rendszerekre.

Ennek vizsgálatához kétféle mintát helyeztek el az EXPOSE-on: T7 bakteriofágot (vékonyréteg formában) és uracil kristályt. Az előbbi egyetlen nukleinsav molekula, ami fehérjeburokban van, utóbbi a négy nukleinsav-bázis egyike. Ugyanezek az alkotóelemek az élő sejtekben is előfordulnak, s a bőrbetegségeknél – amelyek különösen fontosak az ultraibolyafény károsító hatásával kapcsolatban – azt vették észre, hogy mindig a nukleinsav sérülése ezek alapja. Ezért esett tehát erre a kétféle mintára a választás.

A tíz futballpályányi nagyságú Nemzetközi Űrállomás 90 perc alatt kerül meg a Földet, tehát másfél óra alatt van éjszaka és nappal is, a hőmérséklet pedig -20 és +40 fok között ingadozik. A mintákat a repülés két éve alatt összességében kerekén 2600 órányi

ISS018E014413

Az EXPOSE berendezés a Nemzetközi Űrállomás külső platformjára erősítve

napsugárzás érte. Az eddig elvégzett vizsgálatok alapján az egyik legérdekesebb felismerés az, hogy az űrben más hatása van az ultraibolya fénynek, mint itt a Földön.

Úgy tűnik, hogy az űrben található, rövid hullámhosszúságú ultraibolya sugarak, amelyek a földfelszínen nincsenek jelen, alkalmas szituációban képesek visszaalakítani a nukleinsav molekulában okozott sérülést. Amit az egyik sugár szétrombol, azt egy következő visszaállítja – mondja Rontó Györgyi. Mindez választ adhat arra is, hogy a földi élet keletkezésekor, amikor még nem volt ózonréteg, miként tudtak az élőlények mégis épségben túlélni.

Mint azt Rontó Györgyi hangsúlyozta: a mostani kutatás az asztrobiológiai kísérletek körébe tartozik. Ez a tudományág egyebek mellett az élővilág keletkezését és kialakulását tanulmányozza, valamint azt is, hogy a világűrben, illetve más égitesteken lehetséges-e a Földhöz hasonlóan víz, szén-, nitrogén- és oxigénalapú élet. Van azonban egy ennél is fontosabb kérdése az asztrobiológiának: a világűr biztonságának kérdése. Közismert, hogy ma már számos állam számos űreszközt juttat a világűrbe (pl. mikroműholdak, különböző célú rakéták). Fontos kérdés tehát, hogy a világűrbe juttatott űreszközök közvetíthetnek-e földi eredetű szennyeződések, amelyek valamelyik égitesten esetleg elszaporodnak, illetve, hogy ugyanezek az eszközök nem hordozhatnak-e a világűrben a Földre különböző szennyeződések – magyarázza Rontó Györgyi.

Az ultraibolyafény most felismert, az ultraibolya-sérüléseket visszafordító hatása azt is jelenti, hogy vigyázni kell, ne érje szerves anyag (mikróba) szennyezés azokat a rendszereket, amelyeket kiviszünk az űrbe, és nagy gonddal kell kezelni azokat a mintákat, amiket más égitestről, vagy az űrből a földfelszínre hozunk – figyelmeztetett Rontó Györgyi.

Sok gyerek rosszul fújja az orrát – a gyermekkori nátha

Mindkét orrlyukát befogja és erővel fújja az orrát az ovis korú gyerekek egy része – pedig így a váladék akár az orrmelléküregekbe, vagy a fülkürtön át a dobüregbe is áramolhat, ami a nátha szövődményeinek kialakulásához vezethet. Dr. Krasznai Magda, a Semmelweis Egyetem Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika adjunktusa szerint világszerte az egyik leggyakoribb megbetegedés a nátha, a kisgyermekek akár évente 8-10 alkalommal is megfertőződhetnek. Ez okozza a legtöbb iskolai hiányzást, a legtöbb táppénzes napot. Több mint 200 olyan vírust ismerünk, amely náthát okoz, ezek cseppfertőzéssel terjednek, így a közösségbe járó gyerekek egymást fertőzik.

Dr. Krasznai Magda

A felső légúti megbetegedések száma az életkorral fordítottan arányos, hiszen az átvészelt fertőzések után bizonyos immunitás alakul ki. A vírusfertőzések néhány nap alatt általában elmúlnak, a gyerekek panaszmentessé válnak, de gyakori a bakteriális felülfertőződés is.

Az, hogy egy kisgyermek mennyire érzékeny a fertőzésre, függ az immunrendszerétől, fizikai és alkati adottságaitól (orrandula megnagyobbodása – adenoid vegetáció). Az immunhiányos, rosszul táplált, vashiányos, refluxos, allergiás, nagy orrandulával rendelkező gyermekek esetében a nátha többször válik súlyossá, elhúzódóvá.

A kisgyermekkori egyszerű nátha az anatómiai viszonyok miatt gyakran nem csak az orr, hanem az arcüregek nyálkahártyájának vizenyős duzzanatát is okozza. Ezért a gyermekkori náthát gyakran arcüreggyulladás is kíséri. A nátha további társbetegsége a fülkürthurut. A fülkürt az orrgaratot köti össze a dobüreggel, szerepe a normál dobüregi nyomás biztosítása. Amennyiben az orrnyálkahártya tartós duzzanata miatt a fülkürt működése akadályozott, a dobüregi nyomás csökken, amely a középfül működési zavarát okozza. Ilyenkor a gyermek figyelmetlen, gyakran visszakérdez, hangosan beszél. A fülkürthurut tartós fennállása esetén a negatív dobüregi nyomás miatt kiáramló folyadék savós középfülgyulladást is okozhat. A közösleges, szövődmény-

Fotó: attekovacs.com

mentes nátha pár nap alatt magától, spontán is meggyógyulhat. Természetesen gyermekkorban a tüneti kezelést mielőbb el kell kezdeni. Rendszeresen tisztítani kell az orrjáratokat és használni a nyálkahártya lohasztó orrcseppeket. Fontos a bő folyadékbevitel, lázcsillapító, nyákdoldó-köptető, vitaminok, mézes-tea adása – emelte ki dr. Krasznai Magda. A gyermeket ilyenkor lehetőleg nem szabad közösségbe engedni, a szobát párásítani szükséges, és gyakran kell szellőztetni.

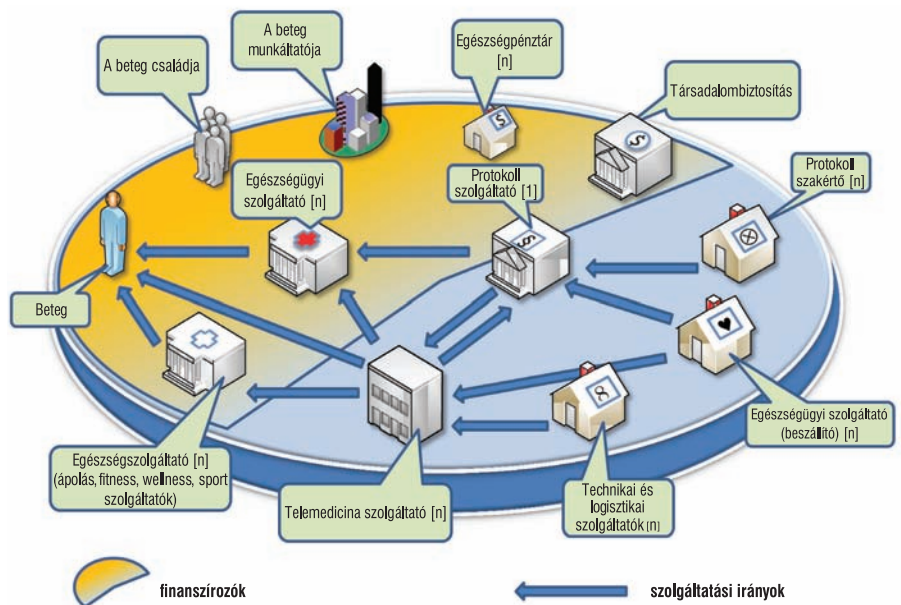
A szakember antibiotikus kezelést kizárólag bakteriális felülfertőzés, valamint legyengült, elesett állapotú gyermek esetében javasol. A túlzásba vitt antibiotikum-fogyasztás ugyanis többet árthat, mint használ és a gyógyszer hatékonysága is csökkenhet. Csúcsszezonban, az ősztől tavaszig terjedő időszakban, a közösségbe járó gyermekeknél nem ritka, hogy akár minden második-harmadik héten elkap egy néhány napos fertőzést. Amennyiben folyamatosan náthás, hurutos mindenféleképpen javasolt a kivizsgálása – hangsúlyozta.

Dr. Krasznai Magda szerint orrandula gyulladására is utalhat, ha a gyermek orrhangon beszél, aláárkoltak a szemei, folyamatosan nyitva van a szája, éjjel horkolva alszik, figyelmetlen, sokat köhög. Az orrandula gyulladása gátolja az orrlégzést, állandó orrdugulást, náthát, vizes orrfolyást okoz, tartós megnagyobbodása krónikus fülkürthurutot, savós középfülgyulladást és következményes halláscsökkenést is okozhat. A hátsó váladékcsepegés miatt pedig éjjel-nappal köhög.

Kitért arra: amennyiben a szülők anamnézisében allergiás megbetegedés (allergiás nátha, hörgőasztma – asthma bronchiale) szerepel, gondolni kell a gyermeküknél is allergiásrhinitisre. Főként akkor, ha korábban atópiás dermatitis, ekcéma, vagy ételallergia is előfordult. Kifejezetten éjszakai köhögés hurutos gyermeknél reflux jele is lehet. Erre is érdemes gondolni, ilyenkor javasoljuk az étkezési szokások megváltoztatását, savlekötők alkalmazását – sorolta dr. Krasznai Magda.

Telemedicina: táv-orvoslás

A telemedicina telekommunikációt és informatikát felhasználó egészségügyi ellátási (és oktatói) forma, ahol a beteg és az ellátás (diagnózis, terápia és monitorozás) helyszíne térben vagy időben, akár mindkettőben elkülönül egymástól.

A gondolat, hogy távközlési hálózat alkalmazásával végezzenek orvosi vizsgálatokat és értékeléseket nem új keletű. Napjainkban megjósolható, hogy a *tradicionális medicina* által nyújtott szolgáltatás egyre kevésbé lesz széles körben elérhető a betegek számára az orvoshiány, a betegek és ellátások iránti növekvő igény, valamint a közvetlen és járulékos költségek emelkedése miatt. Ebből a helyzetből az egyik kitörési pont a *telemedicina* általánosan elterjedt, a napi rutinba illeszkedő alkalmazása.

A táv-orvoslási eljárások a beteg, a társadalom és az ellátórendszernek is megtérülő formájának kutatására, támogató infokommunikációs és gazdasági rendszerének kidolgozására jött létre 2008-ban, az orvos-szakmai, informatikai, mérés-technikai és gazdasági szakértőket tömörítő **eHEALTH8** konzorcium. A konzorcium tagjai (Answare Kft, Bay-Zoltán Alkalmazott Kutatási Közalapítvány, Humansoft Kft, Semmelweis Egyetem és a Thormed Kft.) projektjavaslatot dolgoztak ki a feladat megvalósítására, amelyet az NKTH *Infokommunikációs eszközökkel támogatott életvitel (AAL)* alprogram befogadott, a pályázat tavaly szeptemberben zárult.

A Semmelweis Egyetem részéről az Egészségügyi Informatikai Fejlesztő és Továbbképző Intézet volt a projekt vezetője, egyben a protokollok fejlesztési módszertanának kidolgozója, valamint a protokolltár munkacsoport vezetője. A dr. **Dinya Elek** vezette (kezdetben a fejlesztéseket dr. **Jávor András** irányította) intézet munkatársai részt vettek a klinikai folyamatmodellelés, az üzleti modell kidolgozásában, a gazdaságossági elemzések előkészítésében és a leíró protokollok véglegesítésében. A szakmai e-protokollok kidolgozását a Pulmonológiai Klinika, az Ér és Szívsebészeti Klinika és a II. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika szakorvosai, szakértői végezték.

A projekt keretében mintegy harminc orvosi szakmai útmutatót

vizsgált meg a konzorcium. Gazdaságossági megfontolások alapján az aktuális projekt keretében három konkrét eljárás: az asztma diagnosztika, asztma terápia monitorozás, és a stroke otthonápolás és rehabilitáció protokolljainak kidolgozása valósult meg.

Az asztma diagnosztikának a telemedicina eszközeivel történő megvalósítása lehetővé teszi a betegség felderítését anélkül, hogy a betegnek a megyei központokba kellene utaznia, illetve ott kellene huzamos ideig tartózkodnia. Az asztma terápia-monitorozás a személyre szóló, eredményes terápia beállítására szolgál. A stroke rehabilitáció a szakorvos, valamint rehabilitációs szakemberek és a beteg kommunikációját és együttműködését erősíti meg drasztikus költségcsökkentés, illetve a beteg és környezete életérzésének, valamint komfortérzetének javítása mellett.

Az eHealth8 projekt egyik központi eleme azon folyamatok megalkotása, amelyek adott szakmán belül, egyes betegcsoportok kezelésének vonatkozásában, meghatározzák a távgyógyászati eljárások alkalmazásának módját és szabályait (telemedicina protokollok). Az így előálló pontos alkalmazási leírások azon túl, hogy hozzájárulnak az erőforrások átgondoltabb és hatékonyabb felhasználásához azért is kulcsfontosságúak, mert a térben és időben elváló, virtuális orvos-beteg találkozások megvalósítása elképzelhetetlen azok pontos szabályainak előzetes rögzítése nélkül. A projekt a fejlesztéseket lezárva, tovább foglalkozik az eszközöknek a jelenlegi egészségügyi finanszírozási rendszerbe történő beillesztésével, felkészülve a konkrét alkalmazásokra.

A projekt, eredeti célkitűzésének értelmében azon eljárásokat kívánja támogatni, amelyek a beteg, munkáltató, nemzetgazdaság, társadalom és ellátórendszer együttesére nézve összességében gazdaságosabbak és/vagy a beteg számára életminőség javulást hoznak.

Tolnai Kata

Pavlik Gábor 70 éves

Majdnem százan – család, barátok, kollégák – köszöntötték hetvenedik születésnapján dr. Pavlik Gábort. Az egyetemi tanár hétköznapijai igen zsúfoltak: egyebek mellett oktat, kutat, gyógyít, sportol, cikkeket és könyvet ír, részt vesz a szakmai kollégium vezetésében, zenei esteket szervez, valamint vezeti a Magyar Sportorvos Társaságot.

A 70. születésnap vacsora

Pavlik Gábor a vízben a pekingi olimpia egyik győztes meccse után

A születésnap vacsorán – mint mondta – rengeteg ajándékot kapott: voltak közt zenei anyagok, művészeti könyvek, képek, anekdoták róla és vele, illetve a Magyar Nemzet 1942. január 29-i száma, címlapján a megszületésének a hírével. Megható volt a vacsora, nagyon sok figyelmességet, kedvességet kaptam – fogalmazott.

Arra a kérdésre, hogyan bírja ezt a tempót, egy interjúban azt mondta: a felesége is folyton azt kérdezi tőle, hogyan tud még ma is ennyit dolgozni, nyugdíjasként. Dr. Pavlik Gábor napja általában hajnali ötkor kezdődik. Mielőtt bemegy az egyetemre, otthon is dolgozik kicsit. Hetente 6-8 órát oktat, sportorvosként rendel, és foglalkozik a PhD hallgatóival is. Munka után szinte azonnal bekapcsolja a számítógépet otthon is, ilyenkor cikkeket ír és olvas, órára vagy kongresszusra készül, tudományos munkát végez, a zenei estekkel foglalkozik. A mindennapok része, hogy kosárlabdázik tanártársaival és rendszeresen bridzsel is.

Elégedett ember vagyok, egyébként is ilyen az alaptermészetem. Nagyon sok mindennek örülök, hogy így alakult az életemben. Az

oktatás nélkül nem érezném jól magam, imádom tanítani, imádom a hallgatókat, ez a lélelemem. A kutatómunka nélkül szintén nem tudnám elképzelni az életemet. Minden héten legalább háromszor leülök az echokardiográf mellé és veszek fel görbéket. Szerencsére mindig vannak PhD hallgatóim, nagy öröm, hogy mellettem dolgoznak. Büszke vagyok rá, hogy már nyolcan végeztek – sorolta az egyetemi tanár.

Dr. Pavlik Gábor szavai szerint hálás a sorsnak, hogy 1983-ban a vízilabda válogatott mellé került. Fergeteges élményeket hozott az a 26 év, amíg a válogatott orvosa voltam, melyben benne volt hat olimpia – ebből három aranyérem – és számtalan világverseny. Úgy éreztem, hogy elfoglaltságom, koromra tekintettel úgy szép, ha ezt a pekingi olimpia után abbahagyom, de a barátság, a kapcsolat megmaradt – mesélte.

1983-ban más szempontból is meghatározó év volt az életében, mert akkor kapta az első felkérést arra, hogy tartson zenei estet a hallgatóknak. Mivel éppen Bécsben töltött egy fél évet, a zenei programot egy évvel később indította el. Azóta már több mint száz estet tartottak, a rendezvények hallgatósága általában száz-kétszáz részt vevőt jelent. Az elképzelése annyira bevált, hogy

2010-ben Kiváló PhD Oktató elismerést kapott

újabb és újabb zenei estekbe vonták be, rendszeres résztvevője például az Orvosok a zenében programsorozatnak is.

Amikor a tervekről kérdeztem, azt válaszolta, hogy az ő korában az ember már nem sző újakat, a régieket azonban mindenképpen folytatni akarja. Nemrég jelent meg *Élettan-Sportélettan* című tankönyve, amiről nagyon pozitív a visszajelzéseket kapott. Új könyvön ugyan nem dolgozik, de nem kizárt, hogy egyszer összeszedi a vízilabda válogatott mellett töltött évek élményeit, mert rendszeresen biztatják arra, hogy ne hagyja abba az írást.

Az egyetemi tanár nagyon fontosnak tartja a Magyar Sportorvos Társaságban végzett munkáját, melynek ő az elnöke. Szeretnék megfelelni ennek a feladatnak, de ez nem könnyű, a szervezési és intézkedési feladatok külön időt vesznek igénybe, figyelmet igényelnek. Szeretném ezt minél hosszabb ideig csinálni, jó lenne, ha sikerülne elérni a Sportkórház épületének a befejezését. Amit ez ügyben a társaság tud tenni, azt megpróbálom – hangsúlyozta dr. Pavlik Gábor.

Tóth-Szabó Szilvia

Vízilabda gálameccs az egészség jegyében

Úzzünk bármilyen sportot is, egy idő után feltétlenül azt akarjuk, hogy az adott terület legjobbjaival is összemérhessük erőnket. A Semmelweis Egyetem vízilabdacsapatának idén Valentin napon megadatott, hogy szeretett sportágában egy olimpikonokkal és világbajnokokkal teletűzdelt, többszörös bajnok profi csapat ellen szálljon vízbe. Ráadásul – itt és most nagy szavakat használva: – társadalmi szerepvállalásból, egyetemünk fő alapelveit szem előtt tartva közös szívügyet szolgáljon.

Fotó: Szuchy Zsuzsanna

Abban a szerencsében részesült a Semmelweis Egyetem Vízilabda Klub, hogy a Magyar Kardiológusok Társasága és a Semmelweis Egyetem minden tekintetben új – s a TEVA cég támogatásával megvalósuló – országos megelőzési programjának első állomásán különös gálamérkőzésen léphetett fel: a medikus pólósok kipróbálhatták magukat a TEVA-Vasas-Uniqua felnőttcsapata ellen. No persze nem az *alapformában*, hiszen egy hetente kétszer edző, amatőr – bár roppant lelkes – sportolókat felvonultató társaságnak önmagában vajmi kevés esélye lenne egy ilyen kvalitású alakulattal szemben. Így a fantázianeveken az uszodában nagy hirtelen újraalakult gárdák – a Megelőzés SC és az Infarktus SC – összekevert játékosállománnyal vágtak bele a négyszer nyolcperces héroszi küzdelembe.

A programmal, mely az *Érte vagy!* elnevezést viseli, még sok helyen fogunk találkozni, hiszen négy megyeszékhelyre el is látogat, illetve rengeteg patikában lesz megtalálható az úgynevezett *rizikótótó*, melynek kitöltésével az érdeklődők felmérhetik, mennyit tudnak betegsükről. A kampány célja, hogy prevención alapuló egészségtudatos viselkedésre ösztönözze a leginkább veszélyeztetetteket, akik – lévén Magyarországon a szív- és érrendszeri betegségek számítanak a vezető haláloknak – a társadalom egy jelentős szeletét alkotják. Mozgással kiegészített terápiával az érintettek egészségügyi állapota jelentősen javulhat, és így ők maguk lesznek azok, aki a legtöbbet tehetnek saját egészségükért.

Így tehát népszerűsítettük a mozgást a Császár-Komjádi uszodában, és a kilátogató medikusömeget elnézve, illetve a visszajelzéseket hallgatva nem is tettük olyan rosszul: a vízilabda-válogatott hivatalos honlapjának beszámolója szerint több néző volt, mint az utóbbi idők bajnoki meccsein. A program egyedi jellegét mutatja, hogy **Merkely Béla** professzor – aki a Magyar Kardiológusok Társaságának elnökeként, a Városmajori Klinika igazgatójaként és a TDK tanács elnökeként több szinten is a kezdeményezés atyja – nemcsak a paron támogatta a másfél éve működő SE-alakulatot: ő maga is vízbe szállt a mérkőzést megelőző sajtótájékoztató után (illetve még melegítés közben is nyilatkozott a medence szélén taposva), és fiatalokat megszügyenítő lendülettel vette ki a részét a gólok gyártásából a Megelőzés SC oldalán. Sőt az élő legenda, **Faragó Tamás**, aki a Vasas szakmai igazgatója és egyben a SE vízilabdacsapatának mentora is, még az átöltözés előtt átadta nekünk lelkesítő gondolatait.

A Megelőzés SC és Infarktus SC néven medencébe szálló csapatok mérkőzését rengeteg momentum színesítette. Már a csapatok bemutatásánál fantasztikusan szólt a több mint 350 medikus ovációja egy-egy név elhangzásakor, hiába, na, bizony ritkaság, hogy ekkora tapsot kapjon egy amatőr játékos egy háromszoros olimpiai bajnok mellett. Az egyetemi együttes tagjai profikhoz hasonlóan ajándékozták meg csapatzászlókkal a Vasas-játékosokat, miközben felvonultak vadiúj egyen köpenyükből, jelezvén, hogy habár a tanulás a legfontosabb egy hallgató életében, attól még nem kell lemondani az igényes, versenyszerű sportéletről, sem a szó szerint is új köntösben történt megjelenésről.

Megtiszteltetésnek vehettük, hogy **Nagy Viktor**, a magyar válogatott hálóőre ellenünk mutatkozott be hosszú sérülését követően, már-már lehetetlenné téve az Infarktus SC számára a gólszerzést. No persze mikor elhagyta kapuját egy védési kísérletnél, a blokkolás után bizony sikerült majd' 28 méterről gólt lőni neki. Érdekes volt az is, amikor a két Semmelweis-es kapus úszott rá a labdára, miként a csaknem lehetetlen szögekből született csavargólok, dopplerek, pörgetett ejtések sora – hogy egy parányit sportszakmázzunk is. A kilátogatók szórakoztatását szolgálta a félidei szünetben látott – műszók, a BVSC Szinkron csapata által bemutatott – zenés vízi balett, de nem feledkezhetünk meg a prevencióról sem: a Kardiológiai Központ dolgozói és lelkes medikák – akik nem melleleg a vízilabdacsapat hölgy tagjai – segítségével az egyik időkerés során vérnyomást mértek a játékosokon (zárójelben megjegyzendő a Vasas-játékosok fizikális állapotával kapcsolatban, hogy egy-két harcos felkarjára nem ment fel az XL-es mandzsetta...), sőt **Kiss Gergelyre**, a kampány egyik *arcára* még egy mozgó EKG-készülék is felkerült.

A végig szoros küzdelemben végül a Megelőzés SC fölébe kerekedett az Infarktus SC-nek, mintegy szimbolizálva az egész program célkitűzését. Mindeközben azonban remek szórakozást szerzett a kilátogató medikusoknak, szurkolóknak és újságíróknak, a vízbe szálló hallgatóknak pedig alighanem örök élményt jelentett. Reméljük, hogy egy újfajta kezdeményezés első állomásaként mi, egyetemi hallgatók még diákként hozzájárulhatunk egy egészségesebb Magyarországért indított program sikeréhez. Faragó Tamás szavaival élve: *az ember dolgainak két módon van értelme: vagy érted, és megteszed, vagy nem érted, de jól csinálod.* Február 14-én mi értettük, és azt hiszem, jól is csináltuk.

Jancsó Máté (Móci)

Minden orvosi tudás alapja az ember szerkezetének ismerete

A februári találkozót ezúttal a Baráti Kör Fogorvosi Szekciója szervezte. A zsúfoltsághoz szokott terem háromnegyed háza is jelezte, hogy a szerda délután nem a legjobb időpont a fogorvosoknak a baráti együttlélhez, de az est két remek előadója: dr. **Borbély Judit** és dr. **Gerber Gábor** érdekfeszítő mondandójával még népszerűbbé tette a fogászatot az orvoslás egyéb ágait művelők között.

Dr. Gerber Gábor

Hiányérzetet **Donáth Tibor** professor távolmaradása okozott, akinek ezúton is gyors jobbultást kíván a kör tagsága. Szellemissége azonban jelen volt, hiszen kedves tanítványa, Gerber Gábor visszaemlékezett, hogy diákként azért is szeretett előadásaira járni, mert a professor nem csak az anatómia száraz tényanyagával ismertette meg hallgatóit, hanem azzal a holisztikus szemlélettel is, amely segít az életben eligazodni.

Dr. Gerber Gábor 2010 óta a FOK dékánhelyettese. OTDK-sikerek szejgélyezte tanulmányok után 1983-ban kapott fogorvosi diplomát. 1994-ben szerezte meg az orvostudomány kandidátusa tudományos címet, docensi rangban oktat, idegrendszeri kutatásokat végez, s magánrendelőjében fogorvosként praktizál.

A családi céget apai nagyapja nyitotta meg 1921-ben. Édesapja a Madách-téri rendelőbéli munkája mellett az első parodontológiai rendelést folytatta itt, és vallotta, hogy minden foggyökér végén egy esendő ember van, akivel empatikusan kell foglalkozni. Az újpesti Gerber-rendelő a mai napig precizitásáról és holisztikus szemléletéről híres.

Miért is gyökerezik az orvostudományban sok minden az anatómiában, és miért kapcsolódik ez ennyire a Fogorvosi Karhoz? – tette fel a kérdést Gerber Gábor, aki már a harmadik anatómiában jártos dékánhelyettesként dolgozhat a karon Donáth Tibor és **Fehér Erzsébet** professorok nyomdokán. Külföldön folytatott kutatások után 2004-ben jött haza, és egyre szorosabb kapcsolatba került a fogorvosi képzéssel. Életútjának és az anatómia tudományának kapcsolatából született előadásának címe: *Radix in Anatomia*, hiszen a tudás és szándék gyökereiről, s a mesterekről beszélt ezen az estén. Minden orvosi tudás alapja az ember szerkezetének ismerete, és ha Magyarországon anatómiáról beszélünk akkor legelőbb **Szentágothai János** professor nevének kell megemlíteni, ám a dékánhelyettes előadásában szeretettel emlegetett mesterek, egyetemi kiválóságok sora igen hosszú. Az anatómia, a biokémia és az élettan nagyon jó rosta, de fontos szerepet tölt be a csoportszellem kiépítésében, a kollegialitás kialakításában is. Végül előadásában kitért az egyetemi oktatás kérdéseire: többek közt a 73 csoportban 1100 hallgatót tanító 24 aktív, diplomás csoportvezető oktató helyzetét is tárgyalva.

Dr. Borbély Judit egyetemi adjunktus 2003-tól dolgozik a Fogpótlástani Klinikán. 2011-ben védte meg PhD téziseit e témakörben.

Dr. Borbély Judit

Rangos hazai rendezvényeken tart előadást, hazai és nemzetközi folyóiratokban jelent meg közleménye. Részt vesz a magyar és angol nyelvű fogorvos képzésben. Egyetemünket képviseli a fogszín meghatározás korszerű oktatásának és egyetemi képzésbe történő bevezetésének kidolgozásán munkálkodó nemzetközi munkacsoportban.

Előadásának a *De gustibus et coloribus* találó címet választotta előadása témájához, hiszen ízlésekről és színekről valóban igen nehéz autentikusan vitatkozni. De a fogászatban elengedhetetlen a helyes színválasztás. A fogszín helyesen meghatározni, az információt a fogtechnikushoz juttatni a sikeres fogpótlás egyik alapvető feltétele. A fogak színének meghatározásához két módszer létezik: a fogszínkulcs és a szín mérése digitális eszközökkel. A fogszín meghatározás eszköztárának fejlődése az elmúlt 2 évtizedben ezen a két párhuzamos vonalon haladt, s mára a szubjektív vizuális módszer és az objektív mérés együtt ad megbízható esztétikai eredményt. A fog színét fogszínkulccsal összehasonlító módszer szubjektív, mert egyénileg változó a normál színlátású fogorvosok esetén is a színek közti különbségek felismerésének képessége. Ugyanakkor 6-14 százalék a vörös-zöld színtévesztők aránya a fogorvos populációban. A színmegkülönböztetés fejleszthető, tanulható képesség. A fogszín meghatározás oktatására kifejlesztett oktatási segédeszközök a Toothguide Trainer számítógépes program és a Toothguide Training Box, a vizuális fogszín meghatározást számítógépes ellenőrzés mellett gyakoroltató elektromechanikus szerkezet. A két oktatási program segítségével nemzetközi helyszíneken azonos feltételekkel és összehasonlítható eredményekkel a fogszín meghatározásának eredményességét is vizsgálni lehet normál színlátású és színtévesztő hallgatók, fogorvosok körében.

A gyakorló fogorvos számára olyan színválasztási protokollra van szüksége, amely megbízható esztétikai eredményhez vezet.

UB

MEGHÍVÓ

a Semmelweis Egyetem Baráti Körének márciusi rendezvényére

„Kibédi Mátyus István 285. születésnapja”

Prof. Dr. Halmy László

„Orvosprofesszori környezetből a Radnóti Színházig”

Bálint András

színművész, színházigazgató

A rendezvény ideje és helye:

2012. március 28., szerda 17 óra

Semmelweis Egyetem Elméleti Orvostudományi Központ, Hári Pál terem (1094 Budapest, Tüzoltó u. 37-47. I. em.)

Dr. Turóczy Gergely
a Baráti Kör titkára

Prof. emer. Dr. Monos Emil
a Baráti Kör elnöke

Az Acta Physiologica Hungarica meghívott vendég volt a DOTE-n a Kapcsolat Napján

Debrecenben hagyományosan évente megrendezik a Kapcsolat Napját, amely egész napos, gazdag tudományos-kulturális programsorozatot jelent az Orvosi és Egészségtudományi Centrumban (korábbi nevén: DOTE). A február 18-i rendezvény külön rangot kapott azért, hogy kapcsolódott a DOTE alapításának centenáriumi ünnepeivel. Gondosan szervezett része e napnak az orvostudományi publikációkkal foglalkozó szekció is.

Ez évben fő téma volt azon hazai orvostudományi szaklapok bemutatkozása, amelyeknek eredményes szerkesztői közreműködéssel sikerült Impact Factort (IF) kapniuk. Három lap: az *Acta Alimentaria*, az *Acta Physiologica Hungarica* (APH), és a *Clinical Neuroscience-Ideggyógyászati Szemle* főszerkesztője kapott felkérést prezentáció tartására a siker titkáról. Az érdekes szekció elnöke és gondos szervezője dr. **Tóth Csaba** emeritus professor, illetve dr. **Rurik Imre** tanszékvezető egyetemi docens volt.

Az APH-val kapcsolatos szerkesztői tevékenység domináns részét a Semmelweis Egyetem munkatársai végzik, eredményességükért az utóbbi évtizedben kétszer is kaptak Akadémiai Nívó Díjat. Minderről tájékoztatás egyetemünk médiáin keresztül eddig nem történt, talán indokolt, hogy ezt most megtegyük. Annál is inkább, mert fontos elem, nem csupán az egyetem, de az egész ország tudományosságának fejlődésében, külföldi kapcsolatainak szélesítésében, ha olyan nemzetközi reputációjú folyóiratok képviselik, melyeket IF is hitelesít (jelenleg 1.226).

Az APH-t az MTA V. Orvosi Tudományok Osztálya alapította 1950-ben. Korábbi főszerkesztői **Lissák Kálmán** és **Bálint Péter** voltak. Kiadója az Akadémiai Kiadó Zrt., amely jelenleg a Wolters Kluwer Group tagja. A folyóirat nyelve angol. Egy évfolyamának (= egy kötet) terjedelme 480 oldal, a kötetenként megjelenő füzetek száma négy. Közlési díj nincs, a cikkek internetes megnyitását (*open access*) kérhetik a szerzők díj ellenében a kiadótól.

A lapnak, évtizedek után, 2007-ben sikerült visszanyernie az IF-t (0.453), amely 2010-re már 1.226 értéket ért el. A jelenlegi szerkesztőség kétszer részesült az MTA és a kiadó közös Nívó Díjában: 2005-ben és 2011-ben. Az MTA V. Osztály múlt évi laudációjának első mondata szerint: **Monos Emil** professzor és **Bartha Jenő** nyugalmazott egyetemi docens gondos főszerkesztői, illetve szerkesztői felügyelete és áldozatos munkája eredményeként a 2000-es évek elején nehéz helyzetbe került folyóirat fokozatosan magára talált, majd korábban nem is remélt sikereket ért el.

Az élettani tudományok különböző területeit reprezentáló hazai és nemzetközi szerkesztőbizottságnak 25-25 prominens szakember tagja van Budapestről (9), Debrecenből (5), Pécsről (3) és Szegedről (8), illetve 13 külföldi országból. A főszerkesztő munkájának közvetlen biztosítéka három vezető magyar professzor, mint *co-editor*: **Koller Ákos**, **Lénárd László**, **Rosivall László**. Bartha Jenő 1977-től, megszakítás nélkül látja el a *managing editor* felelősségteljes feladatát, közvetlen segítői: **Dörnyei Gabriella**, **Ivanics Tamás**, és **Nádasy György**. A főszerkesztő 1999-től tölti be tisztségét az MTA felkérésére.

Az utóbbi 5 évben összesen 40 országból jelentek meg közlemények az APH-ban, az élen: Magyarország (452, kongresszusi absztraktokkal együtt), USA (41), Szerbia (16), Anglia (15), Japán (13), Románia (13), Törökország (12), Irán (10), Németország (9), Olaszország (8), Franciaország (7), India (7). Az APH cikkeit idéző cikkek országok szerinti megoszlása 2007 és 2011 között (a vezető tizenegy ország, az összesen 45-ből): USA (57), Magyarország (35), Kínai Népköztársaság (26), Németország (19), Anglia (16), Kanada (13), Japán (13), Olaszország (12), Brazília (11), Dél-Korea (11), Irán (10). A folyóiratot 12 neves nemzetközi szervezet kivonatosolja, illet-

ve indexálja. Az interneten keresztüli érdeklődés is jelentős a lap iránt, s évről-évre növekszik: 2011-ben a kiadó adatbázisáról letöltött cikkek száma 4145, a látogatások száma pedig 14 438 volt.

Megítélésem szerint a folyóirat sikerének *titka* a türelmes, pontos, szakmailag igényes, koncepciózus, elhivatott és önzetlen szerkesztőségi tevékenység, továbbá a hasonló felfogású bírálói munka, mely meghatározó mértékben az élettani tudományok széles körének hazai művelői részéről folyik. A szerkesztőség iránti teljes bizalom és töretlen eszmei támogatás az MTA, a Magyar Élettani Társaság, valamint a Semmelweis Egyetem részéről szintén meghatározó jelentőségű a lap sikerében. Természetesen nem mellékes tényező a folyóirat sorsa szempontjából a magyar fiziológusok kiterjedt nemzetközi kapcsolati hálójára, és magas szakmai, erkölcsi reputációjára.

Prof. emer. Dr. Monos Emil, az APH főszerkesztője

Mentálhigiénés és Szervezetfejlesztő Szakirányú Továbbképzési Szak

**A Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézete
2012 szeptemberétől**

akkreditált mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzést hirdet humán segítő foglalkozású szakemberek (pedagógusok, szociális területen dolgozók, lelkesítők, orvosok, ápolók, stb.) részére.

Felvétel kritériuma: főiskolai vagy egyetemi végzettség, személyes alkalmasság.

A képzés időtartama: 4 félév, 387 óra, havonta 2 nap (péntek, szombat)

A jelentkezés: az SE Mentálhigiéné Intézetben igényelhető jelentkezési lapon történik:

postán: SE Mentálhigiéné Intézet, 1450 Budapest, Pf. 91.; 1085 Budapest, Üllői út 26.

e-mailen: mental@mental.usn.hu,

vagy *telefonon:* 06 1 266 0878 (Calin Márta)

Letölthető: www.mental.usn.hu

A művészet igazi titoknyitogató

Kéri László kiállítása a Semmelweis Szalonban

Kéri László festőművész kiállítás-megnyitóján dr. **Tulassay Tivadar** rektor a titkokról és azok varázsáról beszélt. Az igazi titkok gyerekkorban vannak, ezek varázsa, egyedisége soha későbbben nem tapasztalható, legalábbis **Márai** idézett sorai szerint. A titok megfektetéséről szóló vágy, legyen az művészet vagy kutatás, egyidős az emberiséggel. Évát is a titok iránti kíváncsiság vezette a tudás fájához, az almához. Bár Márai szerint nem tudjuk

megfejtetni, a rektor mégis úgy véli, képzőművészek segítségével fény derülhet a titkokra. A művészet igazi titoknyitogató – fogalmazott.

Kéri László soha nem a parciális, intim részleteket, bensőséges problémákat festi meg, hanem az egyetemes, az univerzális emberi kérdések foglalkoztatják, mind történelmi, mind pedig aktuális értelemben. Festményein az eseménydús, zsúfolt kompozíciók egy hangos, zenei ritmusokat idéző világgá alakulnak. Pályája kezdetén erőteljesen érződött képein a kései manierizmus és a korai barokk gomolygó, dinamikus rajzossága, erőteljes színvilága, de festészete mindvégig emberközpontú, figurális, az erőteljes emberi érzelmek közvetítője.

Az est vendége **Szakcsi Lakatos Béla** zongoraművész volt, aki édesapja hatására kilencévesen kezdett zongorázni. Klasszikus zenét tanult, de később a dzsessz felé fordult figyelme. 1970-ben a Montreux Jazz Festival-on második díjat nyertek **Pege Aladár** kvartettjével. Ez a díj indította el Szakcsi Lakatos Béla nemzetközi karrierjét. Életműve elismeréseként 2005-ben Kossuth-díjjal tüntették ki, 2006-ban pedig Prima díjat kapott. Produkcióira a jazz és a kortárs improvizáció ötvözése jellemző. Túléli a megszokott kereteket, a klasszikus- és kortárs zenére, a népzeneire, valamint a jazzre jellemző motívumokat hangol össze, progresszív előadást hozva létre.

A program ötletgazdája **Kupcsulik Péter** professzor volt. A résztvevőkkel **Feledy Balázs** művészeti író beszélgetett.

K. I.

Havasi Andrea (1970-2012)

Búcsúzunk Tőled, kedves Kollégánktól.

Bizonyára sokan emlékeztek rá, ismertétek.

Egy 17 éves fiatal lányt vettek fel gyors-és gépirónőnek a Semmelweis Egyetem Műszaki Főosztályának titkárságra. Marika, a főosztályvezető titkárnője szárnyai alá vette, tanította, segítette és anyjaként szerette. Tanította a szakmára, a munkára, az egyetemi életre 10 éven keresztül.

Andrea, ki tele volt léttel, tenni vágyással, lelkesedéssel az ajtón belépőktől mindig megkérdezte: *segíthetek?*

Ez a szó, ez a fogalom vezette egész életét.

Lelkiismeretessége és közvetlensége miatt nagyon könnyen barátkozott, nagyon sokan szerették.

Múltak az évek, jöttek-mentek a kollégák, a vezetők, de Andi maradt a helyén végezte a dolgát, átvette Marika helyét és már ő tanította az újakat.

A fiatal lány lassan érett nővé vált...szerelmes lett, férjhez ment, megszületett kisleánya.

Idén szeptemberben töltötte volna 25. évét az egyetemen.

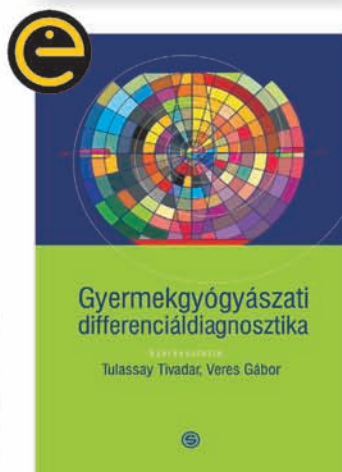
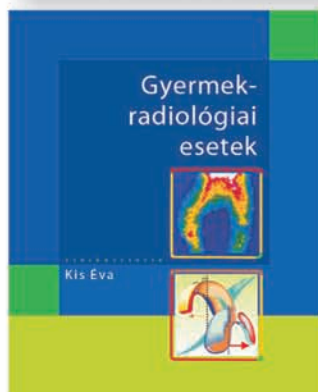
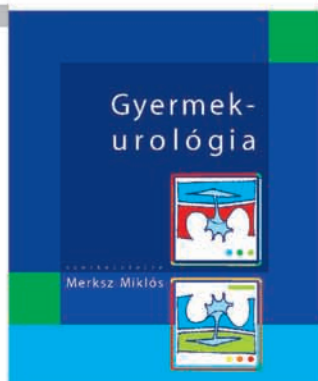
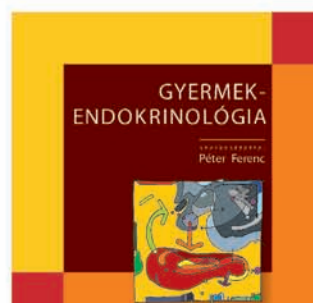
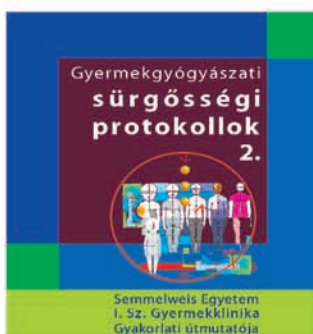
Aztán elérkezett 2012. január 29-e, mely mindnyájunk számára szomorú vasárnap lett. Életének 42. évében – tragikus hirtelenséggel – elhunyt Havasi Andrea, kollégánk és barátunk.

Elkísértük utolsó útjára, a Boldog Salkaházi Sára templom halotti miséjére és hamvai urnasírba temetésére, láthattuk szemünkkel, hogy *...mik vogymuk. Isa pur es chomuu vogymuk.* Akik ismerhették, nagyon szerették szeretetreméltó, kedves, készséges, segítőkész személyisége miatt. Alig néhány hónap alatt vitte el a betegsége és sokan nem is tudjuk elhinni, hogy ez megtörténhetett. Sorsán elgondolkozva eszünkbe jutnak az angol költő, John Donne szavai: *Senki sem külön sziget; minden ember egy rész a kontinensből, a szárazföld egy darabja; ha egy rögöt mos el a tenger, Európa lesz kevesebb, éppúgy, mintha egy hegyfokot mosna el vagy barátaid házat, vagy a te birtokod; minden halállal én leszek kevesebb, mert egy vagyok az emberiséggel; ezért hát sose kérdezd, kiért szól a harang: érted szól. Fájó szívvel búcsúzunk tőled Andi és szívünkben ott marad mindig kedves mosolyod.*

*„Elmentél pedig sok dolgod lett volna még
Megtölteni szépséggel a családod életét
Elmentél s veled együtt eltűnt a remény
De lelkünk egy darabja utadon elkísér
Veled vagyunk most is, te pedig velünk vagy
Mert szeretetünk irántad oly végtelenül nagy”.*

Munkatársaid

A Semmelweis Kiadó gyermekgyógyászati könyveiből

www.semmelweiskiado.hu

LEGENDUS
Könyvesbolt

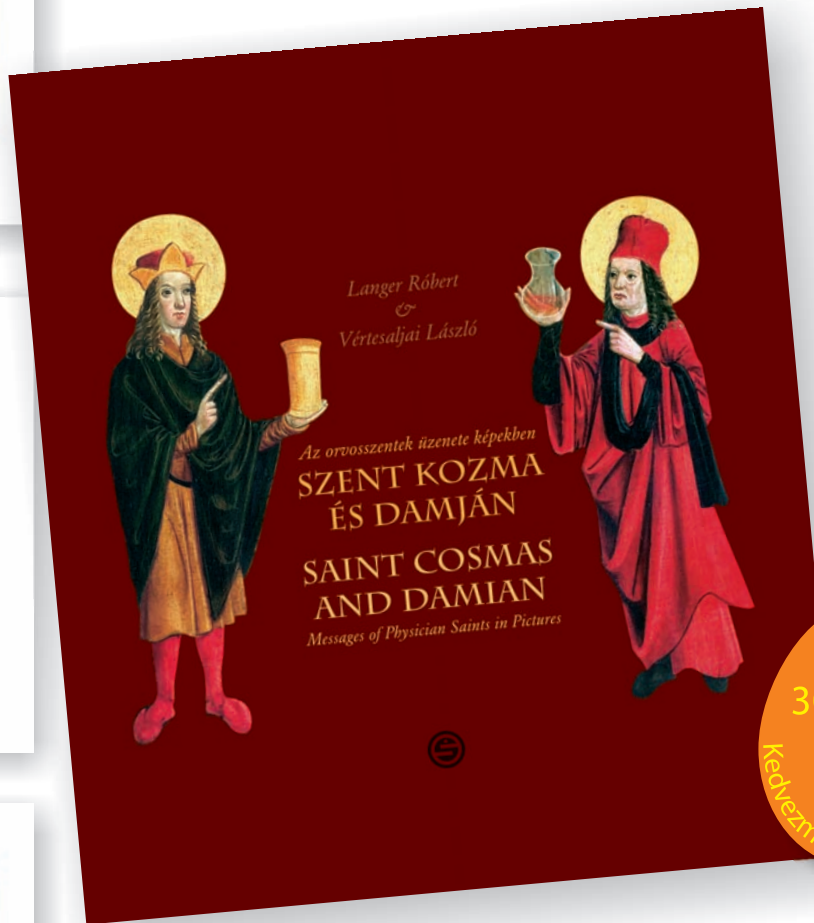
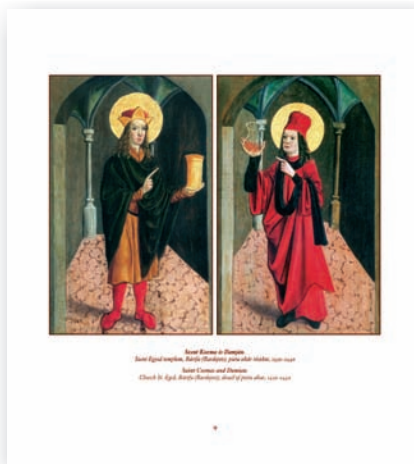
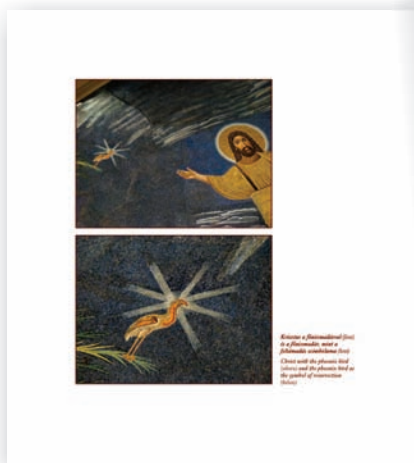
Budapest, Nagyvárad tér 4.
Semmelweis Egyetem, NET Aula
Tel., fax: 210-4408

EOK
Könyvesbolt

Budapest IX., Tűzoltó utca 37-47.
Tel.: 459-1500/60000

e-könyvként is kapható

A Semmelweis Kiadó húsvéti ajándéka

3000 Ft
Kedvezményes húsvéti ár

Megvásárolható
a Legendus Könyvesboltban
(Budapest, Nagyvárad tér 4.),
vagy interneten:

<http://www.semmelweiskiado.hu/konyvek/?itemid=936&mode=detailed>

